

Національна академія педагогічних наук України
Державна науково-педагогічна бібліотека України
імені В. О. Сухомлинського
Відділ зберігання фонду, обслуговування користувачів
і соціокультурної діяльності

Бібліотека:

погляди, події, акценти

огляд інформаційних ресурсів

#працюємо_для_перемоги

Вип. 2 (8)
(липень – грудень 2025)

Київ, 2026

Законодавча й нормативна база діяльності бібліотек в Україні

Про засади державної політики національної пам'яті Українського народу : Закон України від 21 серп. 2025 р. № 4579-IX // Офіц. вісн. України. – 2025. – № 76. – Ст. 5177. – Доступно також: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4579-20#Text>.

У Законі визначено мету, основні принципи, завдання, правову основу державної політики національної пам'яті Українського народу, а також основні напрями діяльності суб'єктів політики національної пам'яті.

Деякі питання функціонування Єдиного реєстру кваліфікацій – Класифікатора професій : постанова Каб. Міністрів України від 29 жовт. 2025 р. № 1387 // Офіц. вісн. України. – 2025. – № 91. – Ст. 6385. – Додаток: Порядок створення, внесення змін та ведення Єдиного реєстру кваліфікацій – Класифікатора професій. – Доступно також: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1387-2025-%D0%BF#Text>.

Деякі питання надання фінансової підтримки науковим виданням України : постанова Каб. Міністрів України від 26 серп. 2025 р. № 1032 // Офіц. вісн. України. – 2025. – № 76. – Ст. 5204. – Додаток: Порядок проведення конкурсного відбору для надання фінансової підтримки науковим фаховим виданням України, які індексуються міжнародними наукометричними базами даних. – Доступно також: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1032-2025-%D0%BF#Text>.

Про внесення змін до переліку платних послуг, які можуть надаватися державними і комунальними закладами культури : постанова Каб. Міністрів України від 19 листоп. 2025 р. № 1496 // Офіц. вісн. України. – 2025. – № 97. – Ст. 6793. – Доступно також: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1496-2025-%D0%BF#Text>.

Про затвердження операційного плану заходів з реалізації у 2025–2028 роках Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2022–2032 роки та внесення змін до Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2022–2032 роки : розпорядж. Каб. Міністрів України від 03 груд. 2025 р. № 1383-р // Офіц. вісн. України. – 2025. – № 101. – Ст. 7177. – Доступно також: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1383-2025-%D1%80#Text>.

Про затвердження плану заходів з відзначення Національного дня молитви : розпорядж. Каб. Міністрів України від 22 жовт. 2025 р. № 1157-р // Офіц. вісн. України. – 2025. – № 90. – Ст. 6318. – Додаток: План заходів... – Доступно також: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1157-2025-%D1%80#Text>.

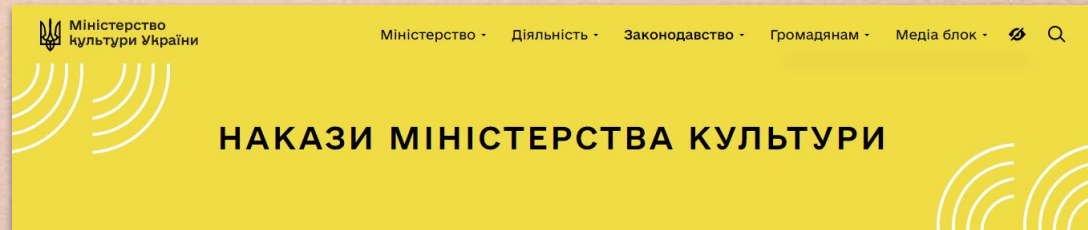
Серед пунктів плану заходів – «проведення у бібліотеках тематичних книжково-ілюстративних виставок, книжкових виставок-переглядів та оглядів літератури з питань повномасштабного збройного вторгнення рф на суверенну територію України» щороку в січні – лютому.

Про схвалення Концепції Державної цільової соціальної програми з розвитку волонтерської діяльності на період до 2030 року : розпорядж. Каб. Міністрів України від 15 лип. 2025 р. № 715-р // Офіц. вісн. України. – 2025. – № 64. – Ст. 4443. – Додаток: Концепція... – Доступно також: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/715-2025-%D1%80#Text>.

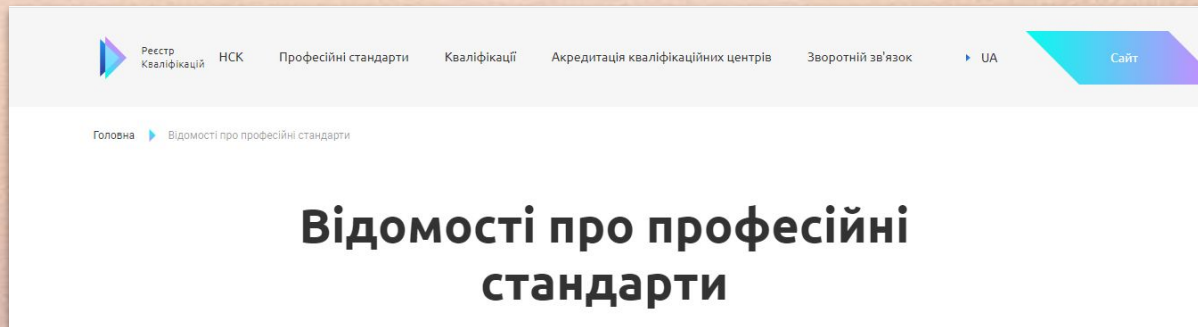

Про затвердження Методичних рекомендацій щодо забезпечення населення доступними культурними послугами в частині врахування потреб людей з інвалідністю [Електронний ресурс] : наказ М-ва культури і стратегіч. комунікацій України від 22 жовт. 2025 р. № 877 // Накази Міністерства культури / Міністерство культури України. – Електрон. дані. – Київ, 2025. – Режим доступу: <https://mcsc.gov.ua/wp-content/uploads/2025/10/nakaz-877.pdf>, вільний (дата звернення: 20.03.2026). – Назва з екрана.

Професійний стандарт «Бібліограф» [Електронний ресурс] : затв. наказом Держ. агентства України з питань мистецтв та мистец. освіти від 09 груд. 2025 р. № 60 // Нац. агентство кваліфікацій : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Київ, 2025. – Режим доступу: <https://register.nqa.gov.ua/profstandarts?label=Бібліограф>, вільний (дата звернення: 13.03.2026). – Назва з екрана.

Професійний стандарт «Фахівець з бібліотечної справи» [Електронний ресурс] : затв. наказом Держ. агентства України з питань мистецтв та мистец. освіти від 22 серп. 2025 р. № 40 // Нац. агентство кваліфікацій : [вебсайт]. – Електрон. дані. – Київ, 2025. – Режим доступу: <https://register.nqa.gov.ua/profstandart/fahivec-z-bibliotecnoi-spravi>, вільний (дата звернення: 13.03.2026). – Назва з екрана.

Костенко, Л. Новини законодавства для бібліотек – 2025: що врахувати у роботі [Електронний ресурс] / Леся Костенко // Б-ка у форматі Д°. – Електрон. дані. – 2025. – № 4. – С. 6–11. – Режим доступу: <https://chl.kiev.ua/D0/Content/pdf/146.pdf>, вільний (дата звернення: 11.02.26). – Назва з екрана.

Regulatory and Legal Support of Librarianship and Operation of Libraries in Ukraine: Current Status, Problematic Issues and Ways to Address Them / L. O. Matviychuk, V. V. Horieva, O. M. Vasylenko, T. L. Kulakovska // University Library at a New Stage of Social Communications Development : conference proceedings / Ukrainian State University of Science and Technologies. – Electronic data. – Dnipro, 2025. – № 10. – P. 314–322. – Bibliography: p. 320–321. – Access mode: <https://unilibnsd.ust.edu.ua/article/view/343365>, free (date of request: 26.01.2026). – Screen Name. – Переклад назви: Нормативно-правове забезпечення бібліотечної справи і діяльності бібліотек України: сучасний стан, проблемні питання та шляхи їх вирішення.

Дослідження спрямоване на вивчення відповідності нормативно-правової бази сучасним вимогам розвитку бібліотечної справи України, визначення проблем, що ускладнюють інтеграцію українських бібліотек у глобальне інформаційне середовище, і шляхів їх вирішення. Виявлено низку проблем у діяльності бібліотечної галузі України, які потребують удосконалення нормативно-правового забезпечення їх вирішення. Серед них: упорядкування бібліотечної мережі, удосконалення управління бібліотечною галуззю, актуалізація нормативно-правового забезпечення формування бібліотечного фонду; прийняття державних цільових програм розвитку галузі.

Бібліотеки: аспекти діяльності

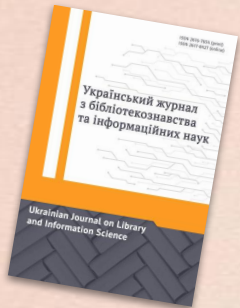
Бойко, Л. Функції української бібліотеки цифрової доби / Людмила Бойко, Лілія Кравець // Укр. журн. з бібліотекознавства та інформ. наук. – 2025. – Вип. 16. – С. 10–22. – Бібліогр.: с. 17–21. – Доступно також: <http://librinfosciences.knukim.edu.ua/article/view/348045>.

Мета статті – на прикладі українських бібліотек репрезентувати інтеграцію і диференціацію традиційних та інноваційних функцій бібліотек в епоху цифровізації.

Галицька, С. Гайдельберзька університетська бібліотека: забезпечення доступу до електронних інформаційних ресурсів / Світлана Галицька // Вісн. Кн. палати. – 2025. – № 7. – С. 45–52. – Бібліогр.: 11 назв. – Доступно також: <http://visnyk.ukrbook.net/article/view/339128>.

Гарагуля, С. Наукові бібліотеки в інформаційному суспільстві: ключові тенденції та перспективи / Сергій Гарагуля // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського / Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського [та ін.]. – Київ, 2025. – Вип. 76. – С. 46–64. – Бібліогр.: 22 назви. – Доступно також: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/npnbuimviv_2025_76_5.pdf.

У статті проаналізовано трансформації наукових бібліотек в умовах розвитку інформаційного суспільства та цифрової науки. Розглянуто ключові тенденції, що визначають сучасний вектор еволюції бібліотечних установ: переорієнтацію на модель наукового мультисервісу, розвиток цифрової інфраструктури, формування віртуальних просторів знань і розширення освітніх функцій.

«Бібліотека: довіра і відповідальність» – підсумки XV Львівського міжнародного бібліотечного форуму [Електронний ресурс] // БібліоТека : бюл. Укр. бібл. асоц. / Укр. бібл. асоц. – Електрон. дані. – 2025. – № 3. – Режим доступу: https://ula.org.ua/images/documents/5423/ULA_Bulletin%20%E2%84%963_2025.pdf, вільний (дата звернення: 09.12.25). – Назва з екрана.

XV Львівський міжнародний бібліотечний форум «Бібліотека: довіра і відповідальність» пройшов 16–20 вересня 2025 року у змішаному форматі, зібравши понад 220 учасників наживо та дистанційно.

Львівський міжнародний бібліотечний форум: довіра, відповідальність і виклики війни : [16–20 верес. 2025 р.] / підгот. Валентина Горчинська // Бібл. планета. – 2025. – № 4. – С. 32–35.

Жам, О. М. Громадські публічні бібліотеки міста Переяслава Полтавської губернії: становлення та розвиток (за матеріалами постанов і звітів Переяславських повітових земських зборів) / Олена Жам, Юрій Фігурний, Юлія Лебедева // Рукописна та книжкова спадщина України : археогр. дослідж. унік. архів. та бібл. фондів / Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т рукопису. – Київ, 2025. – Вип. 3 (38). – С. 154–172. – Бібліогр.: 28 назв. – Доступно також: http://nbuv.gov.ua/UJRN/rks_2025_3_11.

Желай, О. Бібліотека як центр розвитку та посилення спроможності територіальної громади / Оксана Желай, Наталія Аксьонова, Ірина Терещенко // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського / Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського [та ін.]. – Київ, 2025. – Вип. 75. – С. 242–260. – Бібліогр.: 7 назв. – Доступно також: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/npnbuimviv_2025_75_15.pdf.

У статті проаналізовано трансформаційні процеси форм і напрямів роботи бібліотек у територіальних громадах відповідно до змін користувацьких запитів через військові, соціальні, економічні, політичні процеси в Україні.

Кірішева, О. Національній науковій медичній бібліотеці України – 95! / Олена Кірішева // Вісн. Кн. палати. – 2025. – № 12. – С. 41–43. – Доступно також: <http://visnyk.ukrbook.net/article/view/354945>.

Про XXIII Міжнародну науково-практичну конференцію «Медичні бібліотеки України: поєднання досвіду, мудрості, знань», що відбулася 15–16 жовтня 2025 р. у змішаному форматі.

Розколупа, Н. Повноваження держави та органів місцевого самоврядування щодо організації роботи публічних бібліотек: Україна і країни ЄС / Наталія Розколупа // Бібл. планета. – 2025. – № 3. – С. 6–10. – Бібліогр. у підрядк. зносках.

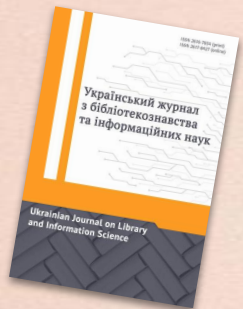

Матвієнко, О. Бібліотека у контексті креативних індустрій / Оксана Матвієнко, Михайло Цивін // Укр. журн. з бібліотекознавства та інформ. наук. – 2025. – Вип. 16. – С. 122–131. – Бібліогр.: с. 129–130. – Доступно також: <http://librinfosciences.knukim.edu.ua/article/view/348078>.

Метою статті є обґрунтування ролі і функціональних можливостей бібліотек як складових креативних індустрій. Наукова новизна полягає у аналізі ролі бібліотек як суб'єктів креативних індустрій в умовах цифровізації та трансформації культурного середовища. Уперше в українському науковому дискурсі бібліотеки розглядаються через призму моделі концентричних кіл як багаторівневі інституції, здатні виконувати функції не лише збереження, а й творення, культурного посередництва та генерації інновацій.

Назарук, Н. Всеукраїнська науково-практична конференція [Електронний ресурс] : нові горизонти для дит. б-к / Наталія Назарук // Б-ка у форматі Д°. – Електрон. дані. – 2025. – № 3. – С. 6–11 : іл. – Режим доступу: <https://chl.kiev.ua/D0/Content/pdf/145.pdf>, вільний (дата звернення: 11.12.25). – Назва з екрана.

Про Всеукраїнську науково-практичну конференцію для керівників дитячих бібліотек України «Сучасні тренди розвитку бібліотек для дітей в умовах глобальних викликів», що відбулася 23-25 вересня на базі Комунального закладу «Рівненська обласна бібліотека для дітей» Рівненської обласної ради.

Сеник, Я. Міжнародний з'їзд бібліотекарів і приятелів книги у Празі в 1926 р. та українська делегація : (за матеріалами від. рукописів Львів. нац. наук. б-ки України ім. В. Стефаника) / Ярослав Сеник // Зап. Львів. нац. наук. б-ки України ім. В. Стефаника : зб. наук. пр. / Львів. нац. наук. б-ка України ім. В. Стефаника. – Львів, 2025. – Вип. 17 (33). – С. 273–307. – Бібліогр.: 38 назв. – Доступно також: https://www.lsl.lviv.ua/index.php/uk/fahovi-vydannya/zapysky-lnnbu-im-v-stefanyka/zp2025/zp2025-yaroslav_senyk/.

Досліджено внесок української наукової спільноти у розвиток загальноукраїнського бібліотекознавства, книгознавства і книгодрукування крізь призму участі українців у світовому бібліотечному і книжковому форумі у Празі, який відбувався 28 червня – 3 липня 1926 р. Публікації в українській пресі («Діло», «Бібліологічні вісті», «Книголюб», «Літературно-науковий вістник») відіграли важливу роль в інформуванні громадськості про роботу з'їзду та участь у ньому українських представників. Новизна полягає у використанні досі невідомих публікацій в українській і зарубіжній науковій літературі та архівних матеріалів.

ЗАПИСКИ

Львівської
національної
наукової
бібліотеки
України
ім. В. Стефаника
Збірник наукових праць

Випуск 7 (23)

Солоіденко, Г. Бібліотеки наукових установ НАН України: трансформації і тенденції розвитку в умовах сучасних викликів / Галина Солоіденко // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського / Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського [та ін.]. – Київ, 2025. – Вип. 75. – С. 157–178. – Бібліогр.: 12 назв. – Доступно також: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/npnbuimviv_2025_75_11.pdf.

У статті досліджено стан та основні зміни, що відбулися в діяльності бібліотечної мережі НАН України за понад тридцятилітній період розвитку. Проаналізовано вплив прийнятих нормативно-правових документів і державних програм розвитку на бібліотечну сферу. Особливу увагу зосереджено на питаннях стану кадрового та матеріально-технічного забезпечення, впровадження автоматизованих бібліотечно-інформаційних систем у практику роботи бібліотек наукових установ. Наголошується на здобутках і специфіці функціонування електронної інфраструктури Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського та Львівської національної наукової бібліотеки України імені В. Стефаніка, їхній відповідальності щодо збереження культурної спадщини в умовах війни.

Салата, Г. Кризова комунікація та соціальна реальність: інформаційна роль бібліотек в екстремальних ситуаціях / Галина Салата, Надія Бачинська // Вісн. Кн. палати. – 2025. – № 12. – С. 16–22. – Бібліогр.: 5 назв. – Доступно також: <http://visnyk.ukrbook.net/article/view/354941>.

У статті досліджено інформаційну функцію бібліотек у контексті екстремальних ситуацій, зокрема воєнних конфліктів, пандемій і техногенних катастроф. Метою роботи є теоретичне обґрунтування й емпіричне підтвердження здатності бібліотек виконувати функції інформаційно-комунікаційних хабів у кризових обставинах.

Symonenko, O. V. Libraries' Preparedness for Emergencies and the Protection of Cultural Heritage: International Experience and Ukrainian Realities (the Case of the V. I. Vernadskyi National Library of Ukraine) / O. V. Symonenko // University Library at a New Stage of Social Communications Development : conference proceedings / Ukrainian State University of Science and Technologies. – Electronic data. – Dnipro, 2025. – № 10. – P. 29–36. – Bibliography: p. 34–35. – Access mode: <https://unilibnsd.ust.edu.ua/article/view/343352>, free (date of request: 26.01.2026). – Screen Name. – Переклад назви: Готовність бібліотек до надзвичайних ситуацій і захист культурної спадщини: міжнародний досвід та українські реалії (на прикладі НБУВ).

У публікації проаналізовано міжнародний досвід підготовки бібліотек до надзвичайних ситуацій, а також продемонстровано напрацювання Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського у цьому напрямі.

Діяльність бібліотек в умовах воєнного стану

Ауліна, О. Роль вітчизняних бібліотек як центрів соціальної комунікації в умовах російсько-української війни / Олена Ауліна // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського / Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського [та ін.]. – Київ, 2025. – Вип. 75. – С. 261–278. – Бібліогр.: 14 назв. – Доступно також: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/npnbuimviv_2025_75_16.pdf.

Головач, Н. Інноваційна діяльність бібліотек України в умовах воєнного стану / Наталія Головач // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського / Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського [та ін.]. – Київ, 2025. – Вип. 76. – С. 112–132. – Бібліогр.: 24 назви. – Доступно також: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/npnbuimviv_2025_76_8.pdf.

Мета статті полягає у аналізі та обґрунтуванні інноваційної діяльності бібліотек України в умовах цифровізації та воєнного стану та формування нових моделей взаємодії з користувачами.

Катаєва, М. Сьогодні книгозбірні стали місцем сили для громади, – інтерв'ю з директоркою бібліотеки Ольгою Романюк / Марія Катаєва ; [Ольга Романюк] // Вечір. Київ. – 2025. – 30 верес. – Доступно також: <https://vechirniy.kyiv.ua/news/117798/>.

Про роботу столичних бібліотек, основні виклики та волонтерську діяльність Публічної бібліотеки імені Лесі Українки міста Києва.

Козоріз, Л. П. Цифровий архів документів про російсько-українську війну як джерельна база досліджень воєнних злочинів [Електронний ресурс] : (досвід Харків. держ. наук. б-ки ім. В. Г. Короленка) / Козоріз Лариса Павлівна // Регіональні розвідки: історичні тенденції та сучасні виклики : матеріали краєзнав. толоки / круглого столу до 100-річчя проведення у Харкові Першої всеукр. краєзнав. конф., Харків, 28 трав. 2025 р. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка, Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна [та ін.]. – Електрон. дані. – Харків, 2025. – С. 38–44. – Режим доступу: https://archive.org/details/20250826_20250826_0721/page/38/mode/2up, вільний (дата звернення: 09.12.2025). – Назва з екрана.

Кудлай, В. Публічні бібліотеки України як центри культурної пам'яті та збереження видань в умовах військових загроз / В'ячеслав Кудлай // Бібл. вісн. – 2025. – № 3. – С. 16–29. – Бібліогр.: 11 назв. – Доступно також: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bv_2025_3_4.

Мета статті провести порівняльний аналіз офіційної статистики діяльності публічних бібліотек за 2021–2023 рр., з'ясувати масштаби впливу воєнних загроз на їхню роботу, а також окреслити можливі сценарії подальшого розвитку в кризових умовах.

Петренко, Н. Стратегічні цілі Бібліотеки року 2025 в умовах війни [Електронний ресурс] / Наталя Петренко, Катерина Вірютіна // Бібліотека : бюл. Укр. бібл. асоц. / Укр. бібл. асоц. – Електрон. дані. – 2025. – № 4. – Режим доступу: [https://ula.org.ua/images/documents/5442/UBA_Bulleten4\(2025\).pdf](https://ula.org.ua/images/documents/5442/UBA_Bulleten4(2025).pdf) вільний (дата звернення: 09.02.26). – Назва з екрана.

Про проєкт «Цифровий архів документів про російсько-українську війну» Харківської державної наукової бібліотеки ім. В. Г. Короленка, що приніс їй почесне звання «Бібліотека року 2025».

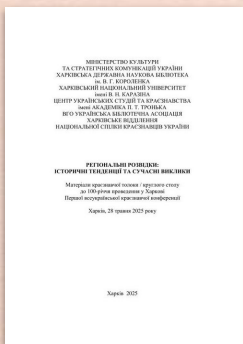

Прокопенко, Л. С. Бібліотеки в повоєнному суспільстві: зарубіжний досвід відновлення [Електронний ресурс] / Л. С. Прокопенко, І. В. Лісова ; [за заг. ред. О. Сербіна ; наук. ред. Н. Розколупа] ; Нац. б-ка України ім. Ярослава Мудрого. – Електрон. текст. дані. – Київ : [Нац. б-ка України ім. Ярослава Мудрого], 2025. – 127 с. – Режим доступу: <https://elib.nlu.org.ua/object.html?id=14825>, вільний (дата звернення: 09.12.2025). – Назва з екрана.

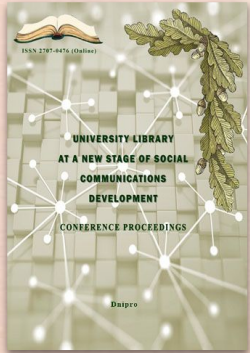
Сватула, Т. Л. Документуємо злочини Росії проти культури України [Електронний ресурс] : (досвід Херсон. обл. універс. наук. б-ки ім. Олесь Гончара) / Сватула Тетяна Леонідівна // Регіональні розвідки: історичні тенденції та сучасні виклики : матеріали краєзнав. толоки / круглого столу до 100-річчя проведення у Харкові Першої всеукр. краєзнав. конф., Харків, 28 трав. 2025 р. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка, Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна [та ін.]. – Електрон. дані. – Харків, 2025. – С. 86–94. – Бібліогр.: 9 назв. – Режим доступу: https://archive.org/details/20250826_20250826_0721/page/86/mode/2up, вільний (дата звернення: 09.12.2025). – Назва з екрана.

Федяй, С. І. Архівування війни: внесок наукової бібліотеки ХНУМГ імені О. М. Бекетова у документування воєнних злочинів проти культурної спадщини [Електронний ресурс] / Федяй Світлана Іванівна // Регіональні розвідки: історичні тенденції та сучасні виклики : матеріали краєзнав. толоки / круглого столу до 100-річчя проведення у Харкові Першої всеукр. краєзнав. конф., Харків, 28 трав. 2025 р. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка, Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна [та ін.]. – Електрон. дані. – Харків, 2025. – С. 113–118. – Бібліогр.: 10 назв. – Режим доступу: https://archive.org/details/20250826_20250826_0721/page/112/mode/2up, вільний (дата звернення: 09.12.2025). – Назва з екрана.

Shemaieva, H. V. Educational Function of Academic Libraries under Martial Law in Ukraine [Electronic resource] / Shemaieva H. V., Kostyrko T. M. // University Library at a New Stage of Social Communications Development : conference proceedings / Ukrainian State University of Science and Technologies. – Electronic data. – Dnipro, 2025. – № 10. – P. 247–254. – Access mode: <https://unilibnsd.ust.edu.ua/article/view/347547>, free (date of request: 26.01.2026). – Screen Name. – Переклад назви: Освітня функція академічних бібліотек в умовах воєнного стану в Україні.

Висвітлено особливості педагогічного аспекту в діяльності бібліотек університетів технічного спрямування в умовах воєнного стану. На основі вивчення звітів та вебсайтів 14 бібліотек ЗВО технічного спрямування визначено основні напрями їх освітніх послуг, таких як формування інформаційної, цифрової та медіакультури, академічної доброчесності; формування компетентностей у контексті відкритої науки. Започатковано новий напрям, пов'язаний із промоцією безпеки та психологічного здоров'я в умовах воєнного стану. Позначено перспективну можливість бібліотеки навчати грамотності в галузі штучного інтелекту.

Цифровізація бібліотек

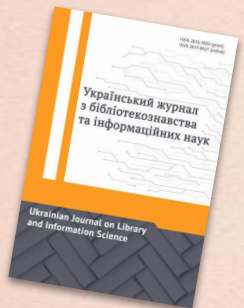
Білик, О. Нові тенденції, нові технології: цифрові інструменти, що змінюють бібліотеки : [про інновац. інструменти, що змінюють бібл. ландшафт] / Олена Білик // Бібл. планета. – 2025. – № 3. – С. 25–29. – Бібліогр. у підрядк. зносках.

Бібліотеки розвиваються, впроваджуючи передові цифрові інструменти для розширення спектру надаваних послуг, оптимізації робочих процесів і адаптації до мінливих потреб користувачів. У статті мова йде про те, які саме технології активно інтегрують у свою роботу бібліотеки різних країн.

Бондаренко, В. Використання мобільних застосунків на основі технології штучного інтелекту в системі сучасного бібліотечного обслуговування: можливості, практика та перспективи / Вікторія Бондаренко // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського / Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського [та ін.]. – Київ, 2025. – Вип. 76. – С. 256–275. – Бібліогр.: 18 назв. – Доступно також: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/npnbuimviv_2025_76_16.pdf.

Вовк, Н. Використання мобільних застосунків для розширення функціоналу сучасної бібліотеки / Наталія Вовк // Укр. журн. з бібліотекознавства та інформ. наук. – 2025. – Вип. 16. – С. 23–36. – Бібліогр.: с. 32–35. – Доступно також: <http://librinfosciences.knukim.edu.ua/article/view/348049>.

Гайван, А. Інтелектуальний партнер: штучний інтелект у бібліотеках закладів вищої освіти / Андрій Гайван // Укр. журн. з бібліотекознавства та інформ. наук. – 2025. – Вип. 16. – С. 37–50. – Бібліогр.: с. 46–49. – Доступно також: <http://librinfosciences.knukim.edu.ua/article/view/348054>.

У статті систематизовано сучасні напрями використання штучного інтелекту в бібліотеках закладів вищої освіти з акцентом на перевагах, викликах та потенціалі ШІ в контексті відкритої науки, цифрової грамотності та етичних стандартів академічного середовища.

Гах, І. Огляд базових моделей штучного інтелекту / Ігор Гах // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського / Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського [та ін.]. – Київ, 2025. – Вип. 76. – С. 296–312. – Бібліогр.: 14 назв. – Доступно також: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/npnbuimviv_2025_76_18.pdf.

Гайдай, Ю. Можливості цифрової трансформації дитячих бібліотек в Україні: технології для креативності, соціалізації та психологічної підтримки / Юрій Гайдай // Цифрова платформа: інформ. технології в соціокультур. сфері. – 2025. – Т. 8, № 2. – С. 369–380. – Бібліогр.: с. 377–379. – Доступно також: <http://infotech-soccult.knukim.edu.ua/article/view/347935>.

Мета статті – дослідити роль цифрових технологій у формуванні креативних просторів дитячих бібліотек в Україні, проаналізувати їхній вплив на розвиток уяви та соціалізацію дітей, а також запропонувати рекомендації для впровадження. Досліджено потенціал цифрових технологій (VR, AR, AI, гейміфікації) для трансформації дитячих бібліотек України в центри креативності, соціалізації та психологічної реабілітації дітей в умовах війни. У статті акцентовано увагу на інтеграції технологій для підтримки дітей із психоемоційними травмами та з інклюзивністю в українському контексті.

Гах, І. Перспективи розвитку і використання штучного інтелекту в бібліотеці (зарубіжний досвід) / Ігор Гах // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського / Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського [та ін.]. – Київ, 2025. – Вип. 75. – С. 322–335. – Бібліогр.: 13 назв. – Доступно також: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/npnbuimviv_2025_75_19.pdf.

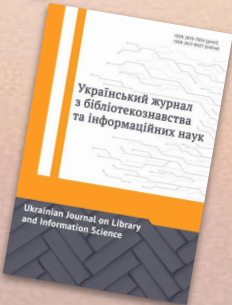

Гарагуля, С. С. Цифрові інструменти розвитку бібліотечних колекцій джерел історико-культурної спадщини / Сергій Гарагуля // Рукописна та книжкова спадщина України : археогр. дослідж. унік. архів. та бібл. фондів / Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т рукопису. – Київ, 2025. – Вип. 4 (39). – С. 194–212. – Бібліогр.: 18 назв. – Доступно також: http://nbuv.gov.ua/UJRN/rks_2025_4_13.

Горовий, В. Бібліотечні технології інформаційного етапу людського розвитку / Валерій Горовий // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського / Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського [та ін.]. – Київ, 2025. – Вип. 76. – С. 35–45. – Бібліогр.: 6 назв. – Доступно також: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/npnbuimviv_2025_76_4.pdf.

У статті підведено підсумки нового етапу технологічного розвитку бібліотечної діяльності з початку глобальної інформатизації.

Григоревська, О. Розвиток цифрової компетентності майбутніх інформаційних фахівців / Олена Григоревська // Укр. журн. з бібліотекознавства та інформ. наук. – 2025. – Вип. 16. – С. 176–190. – Бібліогр.: с. 185–189. – Доступно також: <http://librinfosciences.knukim.edu.ua/article/view/348142>.

Мета статті – аналіз основних підходів до формування та оцінювання цифрової грамотності громадян у різних сферах діяльності, зокрема цифрової компетентності здобувачів освіти у галузі бібліотечної, інформаційної та архівної справи.

Горбань, Ю. Цифрова трансформація публічних бібліотек України: сучасний стан, виклики та перспективи / Юрій Горбань, Тетяна Новальська // Вісн. Кн. палати. – 2025. – № 12. – С. 10–16. – Бібліогр.: 19 назв. – Доступно також: <http://visnyk.ukrbook.net/article/view/354940>.

Добровольська, В. Штучний інтелект у бібліотеках: етичні виклики в контексті історії його впровадження / Вікторія Добровольська, Віталій Ляховченко // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського / Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського [та ін.]. – Київ, 2025. – Вип. 75. – С. 179–202. – Бібліогр.: 25 назв. – Доступно також: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/npnbuimviv_2025_75_12.pdf.

Колоскова, Г. Цифрові проєкти головної бібліотеки Дніпровського регіону: сучасний стан і перспективи розвитку / Галина Колоскова // Вісн. Кн. палати. – 2025. – № 12. – С. 22–28. – Бібліогр.: 19 назв. – Доступно також: <http://visnyk.ukrbook.net/article/view/354942>.

Статтю присвячено питанням реалізації цифрових проєктів у Дніпропетровській обласній універсальній науковій бібліотеці ім. Первоучителів слов'янських Кирила та Мефодія з метою створення власних електронних інформаційних ресурсів, продуктів і послуг для кількісного, якісного, оперативного забезпечення інформаційних потреб віддалених користувачів у контексті цифровізації міста й регіону.

Ковтанюк, Ю. Національна електронна бібліотека України: підсумки жовтневих обговорень експертною спільнотою її розбудови / Юрій Ковтанюк, Сергій Гарагуля // Бібл. вісн. – 2025. – № 4. – С. 87–111. – Бібліогр.: 15 назв. – Доступно також: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bv_2025_4_17.

Мета статті: на підставі інформації, отриманої в міжгалузевому, міжвідомчому та міждисциплінарному фаховому діалозі бібліотекарів, архівістів і спеціалістів з інформаційних технологій та науковців на рівні керівників центральних органів виконавчої влади України, національних і державних бібліотек, архівних установ, визначити стан розбудови Національної електронної бібліотеки України, проблеми, що стоять на заваді її розбудови та перспективи подальшого її розвитку. 01.10.2025 було проведено дискусійну панель «Національна електронна бібліотека України: пріоритети розбудови інформаційного ресурсу», як спільний захід МКСК, Державної архівної служби України, НБУВ в межах щорічної Міжнародної наукової конференції «Бібліотека. Наука. Комунікація» (НБУВ, 1–3 жовтня 2025 р.).

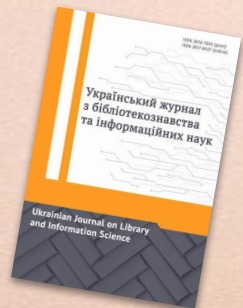
Колоскова, Г. В. Електронні колекції документів як складова інформаційного простору сучасної бібліотеки / Г. В. Колоскова // Вісн. Харків. держ. акад. культури : зб. наук. пр. / Харків. держ. акад. культури ; за заг. ред. А. А. Соляник. – Харків : ХДАК, 2025. – Вип. 68. – С. 92–103. – Бібліогр.: с. 102–103. – Доступно також: <http://v-khsac.in.ua/article/view/349028>.

Курасова, С. Цифровізація бібліотек: проблеми, перспективи та інноваційні підходи до збереження нематеріальної культурної спадщини / Сніжана Курасова // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського / Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського [та ін.]. – Київ, 2025. – Вип. 76. – С. 133–146. – Бібліогр.: 11 назв. – Доступно також: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/npnbuimviv_2025_76_9.pdf.

Метою статті є узагальнення сучасних підходів і тенденцій розвитку бібліотечної діяльності у сфері збереження нематеріальної культурної спадщини в умовах цифрової трансформації, а також визначення ефективних напрямів використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій (зокрема оцифрування, хмарних сервісів, VR/AR, блокчейну, 3D-технологій) для фіксації, збереження, популяризації та забезпечення доступу до культурних ресурсів.

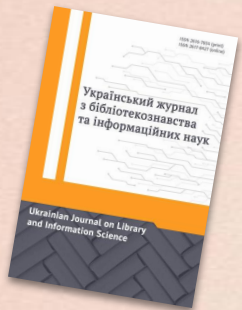

Курганський, І. Цифровий репозитарій бібліотеки закладу вищої освіти: системний підхід / Іван Курганський // Укр. журн. з бібліотекознавства та інформ. наук. – 2025. – Вип. 16. – С. 109–121. – Бібліогр.: с. 118–120. – Доступно також: <http://librinfosciences.knukim.edu.ua/article/view/348075>.

Янчуков, О. М. Актуалізація відеоконтенту публічних бібліотек України в цифрову епоху / О. М. Янчуков // Вісн. Харків. держ. акад. культури : зб. наук. пр. / Харків. держ. акад. культури ; за заг. ред. А. А. Соляник. – Харків : ХДАК, 2025. – Вип. 68. – С. 114–123. – Бібліогр.: с. 121–123. – Доступно також: <http://v-khsac.in.ua/article/view/349039>.

Маранчак, М. Застосування ШІ в обслуговуванні користувачів бібліотек закладів вищої освіти / Микола Маранчак // Укр. журн. з бібліотекознавства та інформ. наук. – 2025. – Вип. 16. – С. 72–86. – Бібліогр.: с. 84–85. – Доступно також: <http://librinfosciences.knukim.edu.ua/article/view/348064>.

Мета статті – на основі авторського досвіду та емпіричних прикладів описати сценарії застосування інструментів штучного інтелекту (ChatGPT, Gemini) у діяльності бібліотек, зокрема для аналізу медіаконтенту, анотування, пошуку інформації, формування бібліографії, створення ботів і промпт-інженерії; а також виокремити виклики, обмеження й етичні аспекти, що виникають у ході такої інтеграції.

Мартиненко, Я. Ю. Дослідження проблеми впровадження хмарних технологій у бібліотеках: закордонний досвід / Я. Ю. Мартиненко // Вісн. Харків. держ. акад. культури : зб. наук. пр. / Харків. держ. акад. культури ; за заг. ред. А. А. Соляник. – Харків : ХДАК, 2025. – Вип. 68. – С. 80–91. – Бібліогр.: с. 88–91. – Доступно також: <http://v-khsac.in.ua/article/view/349024>.

Марчак, В. Динаміка цифрових ініціатив академічних бібліотек США наприкінці ХХ – на початку ХХІ століття / В'ячеслав Марчак // Цифрова платформа: інформ. технології в соціокультур. сфері. – 2025. – Т. 8, № 2. – С. 392–404. – Бібліогр.: с. 400–403. – Доступно також: <http://infotech-soccult.knukim.edu.ua/article/view/347940>.

Румик, Д. Соціальні мережі як основа медіасередовища публічних бібліотек України / Дмитро Румик // Вісн. Кн. палати. – 2025. – № 10. – С. 10–15. – Бібліогр.: 18 назв. – Доступно також: <http://visnyk.ukrbook.net/article/view/343360>.

У статті з'ясовано роль соціальних мереж у формуванні медіасередовища публічних бібліотек України. Проаналізовано досвід використання платформи Facebook у роботі книгозбірень і визначено особливості їх активності у цифровому середовищі. Проведено типологізацію стратегій формування медіасередовища публічними бібліотеками України. Зосереджено увагу на ролі українських книгозбірень в умовах війни. Зроблено висновок, що сучасні соціальні мережі становлять фундаментальну основу медіасередовища публічних бібліотек України й відіграють важливу роль у забезпеченні й розширенні доступності послуг.

Сокіл, М. Б. Комплексний аналіз показників функціональності сайтів бібліотек технічних ЗВО України із застосуванням інструментів цифрового моніторингу / М. Б. Сокіл, Ж. В. Мина // Вісн. Харків. держ. акад. культури : зб. наук. пр. / Харків. держ. акад. культури ; за заг. ред. А. А. Соляник. – Харків : ХДАК, 2025. – Вип. 68. – С. 163–172 : іл. – Бібліогр.: с. 171–172. – Доступно також: <http://v-khsac.in.ua/article/view/349071>.

Танчик, В. «Куб ідей» у Херсонській ЦБС / Валентина Танчик // Бібл. планета. – 2025. – № 4. – С. 11–14.

Про роботу автономного комплексу «Куб ідей», який Центральна бібліотека ім. Лесі Українки Херсонської ЦБС отримала за підтримки міжнародної організації «Бібліотеки без кордонів». «Куб ідей», який легко транспортується, виконує функцію мобільної бібліотеки. А замість фізичних книжок він привозить користувачам величезну цифрову базу знань у місця, де повністю відсутній доступ до інтернету.

Толмач, М. Інформаційна архітектура як сучасна професійна компетентність: синергія бібліотечних наук та UX-дизайну / Марина Толмач // Цифрова платформа: інформ. технології в соціокультур. сфері. – 2025. – Т. 8, № 2. – С. 430–440. – Бібліогр.: с. 437–439. – Доступно також: <http://infotech-soccult.knukim.edu.ua/article/view/347943>.

Мета статті – обґрунтувати значущість інформаційної архітектури як міждисциплінарної професійної компетентності, дослідити синергію бібліотечних наук та UX-дизайну, розкрити методи та компетентності ІА, а також представити досвід інтеграції цього напрямку в освітні програми Київського національного університету культури і мистецтв.

Філіпова, Л. Використання цифрових платформ для інформаційно-бібліотечного сервісу (із досвіду бібліотек США) / Людмила Філіпова // Вісн. Кн. палати. – 2025. – № 12. – С. 43–49. – Бібліогр.: 6 назв. – Доступно також: <http://visnyk.ukrbook.net/article/view/354946>.

У статті проаналізовано сучасний стан розвитку цифрових платформ, які використовують для інформаційного сервісу в бібліотеках США різних типів. Увагу зосереджено на проблемі цифрової трансформації в бібліотечній сфері, особливостях розвитку технологічної інфраструктури та перебігу процесів цифровізації в американських бібліотеках у 2023–2025 рр.

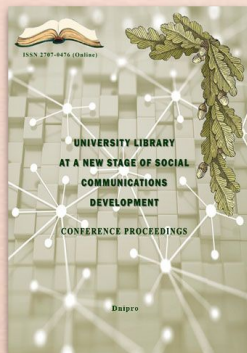

Чуприна, Л. Штучний інтелект і особистість: психосоціальні трансформації та ризики для аналітичної роботи / Леонід Чуприна // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського / Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського [та ін.]. – Київ, 2025. – Вип. 76. – С. 276–295. – Бібліогр.: 26 назв. – Доступно також: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/npnbuimviv_2025_76_17.pdf.

Автор статті обґрунтовує необхідність критичного осмислення наслідків маніпулятивного алгоритмічного впливу для цілісності особистості, а також ризиків для інформаційно-аналітичної діяльності та заходів для їх мінімізації. У статті здійснено міждисциплінарний огляд цих викликів, спираючись як на новітні зарубіжні дослідження, так і на українські джерела.

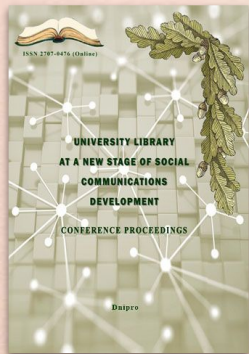
Aivazian, O. B. Social Media as a Tool for Academic Library Interaction with Users / O. B. Aivazian, S. A. Molchanova // University Library at a New Stage of Social Communications Development : conference proceedings / Ukrainian State University of Science and Technologies. – Electronic data. – Dnipro, 2025. – № 10. – P. 302–313. – Bibliography: p. 311–313. – Access mode: <https://unilibnsd.ust.edu.ua/article/view/343243>, free (date of request: 26.01.2026). – Screen Name. – Переклад назви: Соціальні медіа як інструмент взаємодії академічної бібліотеки з користувачами.

Мета статті – проаналізувати можливості та практики використання соціальних медіа як інструменту ефективної комунікації академічної бібліотеки з учасниками освітнього процесу, а також окреслити шляхи підвищення залученості студентів до бібліотечних ресурсів і сервісів через соціальні мережі. Результати показали, що студенти відкриті до комунікації з бібліотекою через соціальні медіа за умови, що контент буде актуальним і адаптованим до їхніх інформаційних потреб та формату сучасного цифрового спілкування. Аналіз отриманих даних свідчить про те, що успішна бібліотечна практика має ґрунтуватися на поєднанні інформаційної, освітньої та візуальної складових, а також на гнучкій комунікативній стратегії, що враховує аналітичні дані та зворотний зв'язок з користувачами.

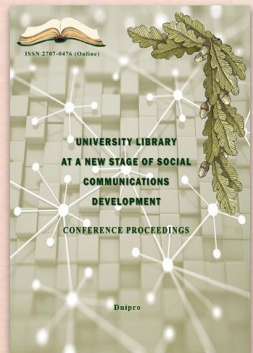

Mariienko, A. O. Digital Library Ecosystem in the Cascading Chain of Educational and Scientific Interaction / Mariienko A. O. // University Library at a New Stage of Social Communications Development : conference proceedings / Ukrainian State University of Science and Technologies. – Electronic data. – Dnipro, 2025. – № 10. – P. 122–129. – Bibliography: p. 128–129. – Access mode: <https://unilibnsd.ust.edu.ua/article/view/345481>, free (date of request: 26.01.2026). – Screen Name. – Переклад назви: Цифрова бібліотечна екосистема у каскадному ланцюгу освітньо-наукової взаємодії.

У статті мова йде про функціонування цифрової бібліотечної екосистеми (ЦБЕ) як центрального елемента освітньо-наукової взаємодії на прикладі Наукової бібліотеки Українського державного університету імені Михайла Драгоманова. Охарактеризовано реалізацію принципу Sic parvis magna (з лат. «Велике починається з малого») через перетворення окремих академічних внесків у глобальний науковий результат. Виявлено, що ЦБЕ забезпечує комплексну акумуляцію наукової інформації, сприяючи її структуруванню та включенню у глобальний науковий обіг. Доведено ефективність каскадного механізму, завдяки якому індивідуальні матеріали дослідника (статті, дисертації тощо) набувають ґрунтового значення. Завдяки реалізації принципу Sic parvis magna ЦБЕ є повноцінним академічним компонентом у парадигмі міжнародної науки. Її стратегічна цінність для Університету та української освіти загалом полягає саме у здатності перетворювати малий академічний жест на велике наукове надбання.

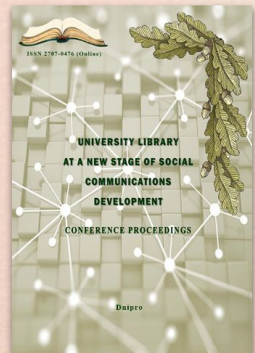

Mustafa, H. Ahmed. The Iraqi Digital Repository for University Theses and Dissertations: A Descriptive Study / Mustafa H. Ahmed // University Library at a New Stage of Social Communications Development : conference proceedings / Ukrainian State University of Science and Technologies. – Electronic data. – Dnipro, 2025. – № 10. – P. 45–65. – Bibliography: p. 62–64. – Access mode: <https://unilibnsd.ust.edu.ua/article/view/346907>, free (date of request: 26.01.2026). – Screen Name. – Переклад назви: Іракське цифрове сховище університетських дипломних робіт та дисертацій: опис дослідження.

Іракське сховище кваліфікаційних робіт (IQDR) є важливим кроком у зусиллях Іраку з модернізації освіти та завоювання провідних позицій у світовій науковій дослідницькій діяльності. Ця стаття містить детальний огляд сховища, зосереджуючись на його історії, особливостях, впливі на наукові кола та викликах, що стоять перед ним.

Zharinova, A. H. The Role of the State Scientific and Technical Library in the Context of Digitalization of Public Administration in the Sphere of Science / Zharinova A. H., Dohtieva I. O., Zharinov S. S. // University Library at a New Stage of Social Communications Development : conference proceedings / Ukrainian State University of Science and Technologies. – Electronic data. – Dnipro, 2025. – № 10. – P. 235–246. – Bibliography: p. 244–245. – Access mode: <https://unilibnsd.ust.edu.ua/article/view/344006>, free (date of request: 26.01.2026). – Screen Name. – Переклад назви: Роль Державної науково-технічної бібліотеки в контексті цифровізації державного управління у сфері науки.

Дослідження спрямоване на аналіз діяльності Міністерства освіти і науки України щодо забезпечення формування та реалізації державної політики у сфері наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності шляхом цифровізації відповідних процесів. Особливу увагу приділено використанню інформаційно-комунікаційних систем, баз даних та електронних ресурсів Державної науково-технічної бібліотеки України. Робота зосереджена на впровадженні та розвитку Національної електронної науково-інформаційної системи та відкритого українського індексу наукових цитувань (OUCI), виявленні досягнень цих систем, формулюванні пропозицій щодо їх удосконалення та визначення перспективних напрямів розвитку.

Відкритий доступ. Відкрита наука. Відкрита освіта

Костюченко, І. Електронні ресурси як ефективна форма поширення наукової інформації в реалізації принципів відкритої науки / Інна Костюченко, Ганна Тимченко // Бібл. планета. – 2025. – № 3. – С. 29–32. – Бібліогр.: 14 назв.

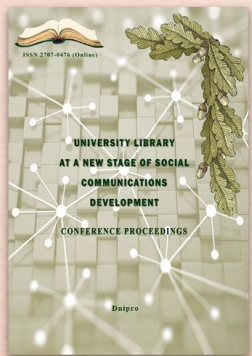
Відкрита наука – міжнародна ініціатива, що передбачає необмежений доступ до результатів наукових досліджень. Прикладами реалізації принципів відкритої науки є функціонування відкритих репозитаріїв, наукових журналів і спеціалізованих платформ.

У статті йдеться про журнали відкритого доступу та Інституційний репозитарій Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця.

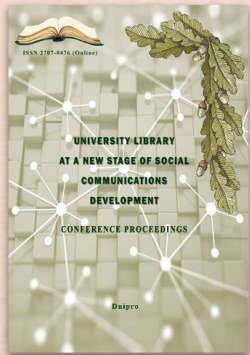
Kulyk, M. M. The Role of University Repositories in the Formation of Open Science Infrastructure and Strategy at the Institutional Level: Domestic and Foreign Experience (Using the Example of Lithuania) / M. M. Kulyk, A. Gladyševa // University Library at a New Stage of Social Communications Development : conference proceedings / Ukrainian State University of Science and Technologies. – Electronic data. – Dnipro, 2025. – № 10. – P. 323–332. – Bibliography: p. 328–332. – Access mode: <https://unilibnsd.ust.edu.ua/article/view/347706>, free (date of request: 26.01.2026). – Screen Name. – Переклад назви: Роль університетських репозитаріїв у формуванні на інституційному рівні інфраструктури та стратегії відкритої науки: вітчизняний та закордонний досвід (на прикладі Литви).

Статтю присвячено визначенню в екосистемі відкритої науки місця університетських репозитаріїв, що формують дослідницьку інфраструктуру на інституційному рівні. Розглянуто ландшафт відкритих дослідницьких сервісів, авторами яких є провідні європейські розробники. Представлено європейський досвід впровадження інноваційних систем, що відповідають принципам FAIR. У статті мова йде про розгалужену мережу електронних ресурсів відкритого доступу до наукових метаданих в Університеті Міколаса Ромеріса, репозитарій закладу, академічну бібліотеку, бібліотекарі-контактори якої виконують консультативну, інформаційну та роз'яснювальну роботу серед науковців і дослідників, зокрема з питань архівування наукових робіт в університетському репозитарії. В Україні активне впровадження систем відкритого доступу відповідно до вимог UNESCO та Директив ЄС стає нагальною вимогою. Висновки, зроблені автором: університетським репозитаріям України потрібне оновлення програмного та апаратного забезпечення, модернізація технічних засобів та вдосконалення досвіду роботи з новітніми системами, гідне фінансування.

Open Education and Open Science is a Key Agenda for University Libraries / Bilous V. S., Buchatska S. M., Matiienko O. S., Zalyesova I. V., Matiienko V. L. // University Library at a New Stage of Social Communications Development : conference proceedings / Ukrainian State University of Science and Technologies. – Electronic data. – Dnipro, 2025. – № 10. – P. 192–202 : іл. – Bibliography: p. 200–201. – Access mode: <https://unilibnsd.ust.edu.ua/article/view/345135>, free (date of request: 26.01.2026). – Screen Name. – Переклад назви: Відкрита освіта та відкрита наука – важлива адженда бібліотек закладів вищої освіти.

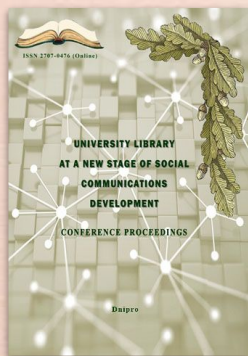
Мета статті – проаналізувати світові наукові дослідження про відкриту освіту (OE), визначити основні характеристики та тенденції розвитку OE та проаналізувати досвід світових академічних бібліотек щодо пропагування відкритої науки (OS) та сприяння вільному доступу до результатів наукових досліджень. Акцент зроблено на необхідності забезпечення безкоштовного доступу до освітніх ресурсів в українських університетах за різних сценаріїв невизначеності та викликів, особливо у воєнний час. У рамках дослідження проаналізовано роль бібліотеки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського у формуванні середовища вільного доступу до освітніх ресурсів та зроблено спробу оцінити ефективність впровадження політики ЄС щодо відкритої науки. Результати дослідження показали поступове впровадження принципів відкритої освіти в педагогічному університеті, що є сприятливим як для студентів, так і для викладачів, оскільки вони отримують вільний доступ до відповідного освітнього контенту, одночасно підвищуючи репутацію університету та бібліотечних фахівців.

Petrunovska, S. V. Successful Practices and Challenges in Implementing FAIR Principles for Academic Libraries / S. V. Petrunkovska // University Library at a New Stage of Social Communications Development : conference proceedings / Ukrainian State University of Science and Technologies. – Electronic data. – Dnipro, 2025. – № 10. – P. 115–121. – Bibliography: p. 120–121. – Access mode: <https://unilibnsd.ust.edu.ua/article/view/343173>, free (date of request: 26.01.2026). – Screen Name. –

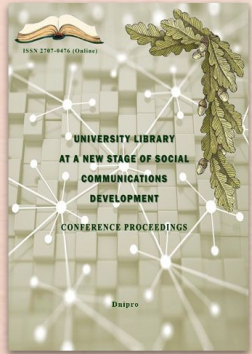
Переклад назви: Успішні практики та виклики впровадження принципів FAIR для університетських бібліотек.

Принципи FAIR – це міжнародно визнані принципи управління науковими даними, створені з метою зробити дані та інші результати доступнішими та більш придатними для повторного використання іншими, вони забезпечують відшукуваність (Findable), доступність (Accessible), інтероперабельність (Interoperable) та багаторазовість (Reusable). У статті проаналізовано міжнародний досвід впровадження принципів FAIR в управлінні дослідницькими даними в університетському середовищі. Використано комплексний методологічний підхід, що включав систематичний огляд публікацій 2020–2024 років, кейс-стаді найкращих практик провідних європейських та американських університетів, експертні інтерв'ю з фахівцями з управління даними бібліотек університетів та аналіз інституційних політик і регулятивних документів.

University Libraries of Ukraine as Key Stakeholders in Developing the Open Science Ecosystem / Solianyk A. A., Korzhyk N. A., Shelestova A. M., Borysova A. O. // University Library at a New Stage of Social Communications Development : conference proceedings / Ukrainian State University of Science and Technologies. – Electronic data. – Dnipro, 2025. – № 10. – P. 180–191. – Bibliography: p. 188–190. – Access mode: <https://unilibnsd.ust.edu.ua/article/view/346871>, free (date of request: 26.01.2026). – Screen Name. – Переклад назви: Університетські бібліотеки України як суб’єкти розбудови екосистеми відкритої науки.

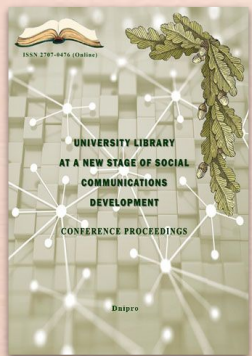
Мета дослідження – розроблення концептуальних засад ефективної розбудови університетськими бібліотеками України екосистеми відкритої науки. З’ясовано стан інкорпорованості найрейтинговіших університетів України до європейського дослідницького простору через успішність розбудови університетськими бібліотеками базових складових екосистеми відкритої науки. Акцентовано на необхідності активізації діяльності університетських бібліотек у створенні репозитаріїв дослідницьких даних та формуванні в науковців культури управління ними як важливою складовою відкритої науки.

Yaroshenko, T. O. Open Access and Open Science Principles in Ukraine: What Researchers Think and How Librarians Can Help (Based on Selected Results from a 2025 Sociological Survey) / Yaroshenko T. O. // University Library at a New Stage of Social Communications Development : conference proceedings / Ukrainian State University of Science and Technologies. – Electronic data. – Dnipro, 2025. – № 10. – P. 149–155. – Bibliography: p. 153–154. – Access mode: <https://unilibnsd.ust.edu.ua/article/view/347122>, free (date of request: 26.01.2026). – Screen Name. –

Переклад назви: Принципи відкритого доступу та відкритої науки в Україні: що думають дослідники та що можуть бібліотекарі (за деякими результатами соціологічного дослідження 2025 р.).

Мета статті – дослідити ставлення українських науковців до принципів відкритого доступу, відкритої науки й управління дослідницькими даними та роль бібліотек у просуванні принципів і практик відкритої науки на основі окремих результатів соціологічного опитування, проведеного в Державній науково-технічній бібліотеці України в квітні-серпні 2025 р. У дослідженні взяли участь 702 респонденти з різних академічних установ, серед яких майже 10 % становлять бібліотекарі. Опитування було спрямоване на оцінку рівня обізнаності, поточних практик та готовності до впровадження підходів відкритої науки.

Формування інформаційних ресурсів бібліотек

Загоруйко, Н. Рідкісні та цінні видання у бібліотеках України для дітей [Електронний ресурс] / Наталія Загоруйко, Наталія Турчин // Б-ка у форматі Д°. – Електрон. дані. – 2025. – № 3. – С. 12–21 : іл. – Бібліогр.: 13 назв. – Режим доступу: <https://chl.kiev.ua/D0/Content/pdf/145.pdf>, вільний (дата звернення: 11.12.25). – Назва з екрана.

Онищук, М. Полум'я над сторінками: спалена книга як мовчазна жертва ідеології / Михайло Онищук, Марина Ганечко // Вісн. Кн. палати. – 2025. – № 11. – С. 39–47. – Бібліогр.: 19 назв. – Доступно також: <http://visnyk.ukrbook.net/article/view/345608>.

Статтю присвячено дослідженню багатоміжової історії знищення книг. Спалену книгу розглянуто не лише як результат фізичної втрати інформації, а і як трагічний символ ідеологічної боротьби та геноциду культурної спадщини. Проаналізовано причини та наслідки цілеспрямованого вилучення й знищення літератури в різні історичні періоди; наголошено на її значенні як об'єкта контролю, інструменту пропаганди та мішені для придушення вільнодумства.

Рябець, К. А. Збереження та популяризація книжкової спадщини України як засади забезпечення державної політики у сфері національної безпеки / Катерина Рябець, Дмитро Устиновський // Рукописна та книжкова спадщина України : археогр. дослідж. унік. архів. та бібл. фондів / Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т рукопису. – Київ, 2025. – Вип. 3 (38). – С. 236–252. – Бібліогр.: 29 назв. – Доступно також: http://nbuv.gov.ua/UJRN/rks_2025_3_15.

Мета роботи – теоретичне обґрунтування важливості збереження та популяризації книжкової спадщини України як складових елементів національної ідентичності та культурної стійкості, а також розроблення практичних рекомендацій щодо інтеграції цих процесів у забезпечення державної політики у сфері національної безпеки.

Сенченко, М. Функціонування системи обов'язкового примірника електронних видань у різних країнах / Микола Сенченко // Вісн. Кн. палати. – 2025. – № 10. – С. 3–10. – Бібліогр.: 7 назв. – Доступно також: <http://visnyk.ukrbook.net/article/view/343358>.

У статті зосереджено увагу на особливостях реєстрації, зберігання та використання обов'язкових електронних примірників видань у таких країнах, як США, Велика Британія, Німеччина, Франція, Австралія, Канада, Індія.

У Києві презентували гуманітарний проєкт, завдяки якому передають книги шкільним бібліотекам на прифронтовій території // Вечір. Київ. – 2025. – 4 верес. – Доступно також: <https://vechirniy.kyiv.ua/news/116976/>.

Громадська діячка, очільниця Агентства з розшуку та менеджменту активів (АРМА) у 2023–2025 роках Олена Дума представила гуманітарний проєкт «Нескорена освіта», мета якого передача освітньої літератури шкільним бібліотекам прифронтових регіонів. Ініціатива, про яку розповіли учасники презентації у Київінформ пресцентрі, відбувається в межах освітньої кампанії, пов'язаної з виходом книги Олени Думи «АРМАгедон для корупціонерів. Тіні великих грошей», що побачила світ у видавництві «Саміт-книга».

Вечірній Київ

Цінська, М. В. Краєзнавчі фонди в умовах російсько-української війни як об'єкт дослідження Національної історичної бібліотеки України [Електронний ресурс] / Цінська Марина Василівна // Регіональні розвідки: історичні тенденції та сучасні виклики : матеріали краєзнав. толоки / круглого столу до 100-річчя проведення у Харкові Першої всеукр. краєзнав. конф., Харків, 28 трав. 2025 р. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка, Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна [та ін.]. – Електрон. дані. – Харків, 2025. – С. 119–123. – Режим доступу: https://archive.org/details/20250826_20250826_0721/page/118/mode/2up, вільний (дата звернення: 09.12.2025). – Назва з екрана.

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ
ТА СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА НАУКОВА БІБЛІОТЕКА
ІМ. В. Г. КОРОЛЕНКА
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМ. В. Н. КАРАЗІНА
ЦЕНТР УКРАЇНСЬКИХ СТУДІЙ ТА КРАЄЗНАВСТВА
ІМЕНІ В. Г. КОРОЛЕНКА
ІГО УКРАЇНСЬКА БІБЛІОТЕЧНА АСОЦІАЦІЯ
ХАРКІВСЬКОЇ РЕГІОНАЛЬНОЇ
НАЦІОНАЛЬНОЇ СІЛКИ КРАЄЗНАВЦІВ УКРАЇНИ

РЕГІОНАЛЬНІ РОЗВІДКИ:
ІСТОРИЧНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА СУЧАСНІ ВИКЛИКИ
Матеріали організації толоки / круглого столу
до 100-річчя проведення у Харкові
Першої всеукраїнської краєзнавчої конференції
Харків, 28 травня 2025 року

Каталогізування документів

Дзюба, Н. Еволюція та сучасний стан стандартів каталогізації [Електронний ресурс] / Наталія Дзюба, Сніжана Кисельова // Б-ка у форматі Д°. – Електрон. дані. – 2025. – № 4. – С. 12–15. – Бібліогр.: 6 назв. – Режим доступу: <https://chl.kiev.ua/D0/Content/pdf/146.pdf>, вільний (дата звернення: 21.02.26). – Назва з екрана.

Ісаєва, О. Авторитетна робота в національній бібліотеці / Ольга Ісаєва, Марина Дорош, Тетяна Власова // Бібл. вісн. – 2025. – № 3. – С. 73–84. – Бібліогр.: 13 назв. – Доступно також: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bv_2025_3_8.

Мета статті – дослідження основних тенденцій функціонування національних бібліотек: розширення їх функцій в сфері цифровізації та доступності, відкритості до міжнародної співпраці, інтеграції нових технологій, збереження мовної та культурної ідентичності засобами розвитку та функціонування авторитетної роботи.

Мельник-Хоха, Г. Каталогізація інкунабул у форматі MARC21 / Галина Мельник-Хоха // Вісн. Кн. палати. – 2025. – № 12. – С. 34–41. – Бібліогр.: 8 назв. – Доступно також: <http://visnyk.ukrbook.net/article/view/354944>.

Статтю присвячено дослідженню специфіки каталогізації цінної колекції інкунабул Львівської національної наукової бібліотеки України ім. В. Стефаніка у форматі MARC21 і забезпеченню ефективного доступу до неї.

Муравйова, В. Універсальна десяткова класифікація у глобальному цифровому середовищі: авторське право, штучний інтелект і питання класифікації даних / Валентина Муравйова // Бібл. планета. – 2025. – № 3. – С. 33–35. – Бібліогр.: 5 назв.

Авторка аналізує місце та роль Універсальної десяткової класифікації в сучасному цифровому середовищі, зокрема в умовах автоматизації процесів та розвитку штучного інтелекту, порівнює особливості індексування за УДК у бібліотеках і видавництвах, а також наводить приклади класифікації, здійсненої ШІ. Особливу увагу авторка приділила питанням авторського права та ліцензування цифрової версії УДК.

Стрішенець, Н. EURIG 2025: Щорічна конференція Європейської групи RDA : [22–23 травня 2025 р., Королівська бібліотека Швеції (Стокгольм)] / Надія Стрішенець // Бібл. вісн. – 2025. – № 3. – С. 158–167. – Доступно також: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bv_2025_3_14.

Чегринець, М. Процеси систематизації у Харківській державній науковій бібліотеці імені В. Г. Короленка: традиції та виклики цифрової епохи : (до 195-річчя ХДНБ ім. В. Г. Короленка) / Марія Чегринець // Вісн. Кн. палати. – 2025. – № 9. – С. 10–20. – Бібліогр.: 16 назв. – Доступно також: <http://visnyk.ukrbook.net/article/view/343014>.

У статті розглянуто актуальні питання роботи фахівців-систематизаторів; наведено відомості щодо становлення й здобутків колективу працівників відділу наукової систематизації, предметизації та організації систематичних каталогів Харківської державної наукової бібліотеки імені В. Г. Короленка.

Інформаційно-бібліотечне обслуговування

Гарагуля, С. Інструментарій підтримки досліджень у бібліотеках: систематичний огляд ключових проектів / Сергій Гарагуля // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського / Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського [та ін.]. – Київ, 2025. – Вип. 75. – С. 203–221. – Бібліогр.: 18 назв. – Доступно також: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/npnbuimviv_2025_75_13.pdf.

Мета статті – аналіз структури та контенту дослідницьких сервісів ключових університетських бібліотек світу та напрацювання рекомендацій щодо впровадження кращих практик у діяльність наукових бібліотек України. Проаналізовано структуру та контент сервісів підтримки досліджень, представлених на сайтах десятки найкращих університетських бібліотек, за даними QS World University Rankings 2026. Визначено оптимальний набір інформаційних, методичних, консультативних та соціокультурних послуг, яких потребує дослідницька аудиторія.

Кирий, С. В. Як бібліотекар може допомогти науковцю / Світлана Кирий // Бібл. планета. – 2025. – № 3. – С. 11–12.

У статті репрезентовано поточні результати проєкту «Разом до європейської науки», який реалізує Національна наукова медична бібліотека України. Проєкт має на меті підвищення обізнаності громадськості щодо актуальних наукових проблем, новітніх досліджень і проблематики в галузі медицини та громадського здоров'я, розвитку співпраці українських науковців з науковою спільнотою ЄС.

Литвин, С. Сучасне обслуговування користувачів наукових бібліотек України та перспективи розвитку з урахуванням впровадження штучного інтелекту / Сергій Литвин // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського / Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського [та ін.]. – Київ, 2025. – Вип. 76. – С. 233–255. – Бібліогр.: 24 назви. – Доступно також: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/npnbuimviv_2025_76_15.pdf.

Лісова, І. Бібліотеки зарубіжних країн допомагають ветеранам: уроки для України / Ірина Лісова // Бібл. планета. – 2025. – № 4. – С. 25–29. – Бібліогр.: 15 назв.

На основі результатів наукового дослідження «Бібліотеки в повоєнному суспільстві: зарубіжний досвід відновлення», проведеного Національною бібліотекою України імені Ярослава Мудрого, авторка аналізує спектр ресурсів та послуг, які пропонують ветеранам зарубіжні бібліотеки для підтримки їх в освіті, зайнятості, підприємництві, розширюючи доступ до знань про права та можливості.

Petrova, I. O. Library and Information Services for National Minorities and Indigenous Peoples of Ukraine in the Context of Contemporary Challenges / Petrova I. O., Horb Ye. S. // University Library at a New Stage of Social Communications Development : conference proceedings / Ukrainian State University of Science and Technologies. – Electronic data. – Dnipro, 2025. – № 10. – P. 203–211. – Bibliography: p. 209–210. – Access mode: <https://unilibnsd.ust.edu.ua/article/view/346270>, free (date of request: 26.01.2026). – Screen Name. – Переклад назви: Бібліотечно-інформаційне обслуговування національних меншин та корінних народів України в умовах викликів сучасності.

Соціокультурна, методична діяльність

Загуменна, В. Соціокультурні практики бібліотек України в умовах цифрової трансформації та суспільних викликів / Віра Загуменна, Ярослава Хімич, Даниїл Кузьменко // Вісн. Кн. палати. – 2025. – № 9. – С. 20–28. – Бібліогр.: 23 назви. – Доступно також: <http://visnyk.ukrbook.net/article/view/343017>.

Примак, В. Бібліотека як осередок підтримки державної мови: досвід Чернігівської ОУНБ / Вікторія Примак, Катерина Райхіль // Бібл. планета. – 2025. – № 4. – С. 6–8.

У статті проаналізовано діяльність Чернігівської обласної універсальної наукової бібліотеки щодо реалізації «Програми сприяння функціонуванню української мови як державної в Чернігівській області на 2023–2028 рр.», зокрема в контексті поповнення фонду українськомовною літературою, проведення заходів з популяризації творів українських авторів та якісних перекладів світової літератури.

Стефанович, Т. Бібліотека, де оживають казки [Електронний ресурс] : «ГРА» змінює дит. світ / Тетяна Стефанович // Б-ка у форматі Д°. – Електрон. дані. – 2025. – № 3. – С. 36–37 : іл. – Режим доступу: <https://chl.kiev.ua/D0/Content/pdf/145.pdf>, вільний (дата звернення: 11.12.25). – Назва з екрана.

Про театральну студію «ГРА» на базі Миколаївської обласної бібліотеки для дітей.

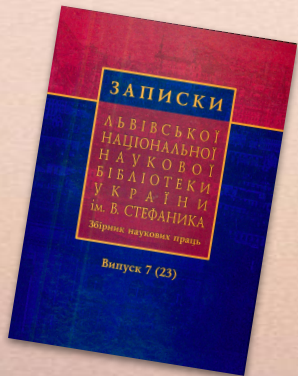
Шишова, Т. Ми – за чисте довкілля! [Електронний ресурс] : екол. просвіта як стиль мислення / Тетяна Шишова // Б-ка у форматі Д°. – Електрон. дані. – 2025. – № 3. – С. 60–61 : іл. – Режим доступу: <https://chl.kiev.ua/D0/Content/pdf/145.pdf>, вільний (дата звернення: 11.12.25). – Назва з екрана.

Про проєкт «Ми – за чисте довкілля», що реалізується в Чернігівській обласній бібліотеці для юнацтва.

Sahan, M. Exhibition activities of Vasyl Stefanyk national scientific library of Ukraine in Lviv: actual condition and perspectives = Виставкова діяльність Львівської національної наукової бібліотеки України імені В. Стефаника: сучасний стан та перспективи / Mariana Sahan, Galyna Melnyk-Khokha // Зап. Львів. нац. б-ки України ім. В. Стефаника : зб. наук. пр. / Львів. нац. наук. б-ка України ім. В. Стефаника. – Львів, 2025. – Вип. 17 (33). – С. 130–145. – Бібліогр.: 11 назв. – Доступно також:

<https://www.lsl.lviv.ua/index.php/uk/fahovi-vydannya/zapysky-lnnbu-im-v-stefanyka/zp2025/zp2025-mariana-sahan-galyna-melnyk-khokha/>.

Висвітлено особливості та специфіку виставкової діяльності у ЛННБ України імені В. Стефаника, проаналізовано традиційні та цифрові форми її проведення, зокрема практику створення та представлення віртуальних виставок.

Бібліотека як простір психосоціальної підтримки: досвід бібліотек Одещини [Електронний ресурс] : аналіт. довідка / Одес. обл. універс. наук. б-ка ім. М. Грушевського ; [підгот. Ю. С. Амельченко]. – Електрон. дані. – Одеса : [ООУНБ ім. М. Грушевського], 2025. –

8 с. – Режим доступу:

<https://biblioteka.od.ua/wp-content/uploads/2025/07/Biblioteka-yak-prostir-psyhosotsialnoyi-pidtrymky-dosvid-bibliotek-Odeshyny.pdf>, вільний (дата звернення: 09.12.2025). – Назва з екрана.

Острога, С. Підтримка ментального та психоемоційного здоров'я населення як пріоритетний напрям діяльності Сумської ОУНБ в умовах воєнного часу / Світлана Острога // Бібл. планета. – 2025. – № 3. – С. 22–24. – Бібліогр.: 11 назв.

Паянок, Н. Цінність ментального / психічного добробуту громад Київської області : (результати обл. соціол. дослідж.) / Наталія Паянок // Бібл. планета. – 2025. – № 3. – С. 36–39. – Бібліогр.: 7 назв.

У статті мова йде про результати соціологічного дослідження «Ментальне здоров'я: бібліотеки як простір психологічної підтримки», проведеного науково-методичним відділом Київської обласної бібліотеки для дітей серед користувачів та працівників бібліотек, центрів культурних послуг сільських рад, шкільних бібліотек. Авторка також розмірковує про те, чи створені в бібліотеках Київщини відповідні умови для надання психосоціальної підтримки користувачам.

Рудая, П. Бібліотека – простір ментального здоров'я [Електронний ресурс] : [діяльн. Чернів. обл. б-ки для дітей] / Прохіра Рудая // Б-ка у форматі Д°. – Електрон. дані. – 2025. – № 3. – С. 62–65. – Режим доступу: <https://chl.kiev.ua/D0/Content/pdf/145.pdf>, вільний (дата звернення: 11.12.25). – Назва з екрана.

Сербін, О. Бібліотеки України – простори підтримки ментального здоров'я : [із досвіду роботи Нац. б-ки України ім. Ярослава Мудрого] / Олег Сербін // Бібл. планета. – 2025. – № 4. – С. 4–5.

Стрілець, О. Бібліотеки Кіровоградщини – місце відновлення сили [Електронний ресурс] : [заходи з арттерапії в б-ках обл.] / Олена Стрілець // Б-ка у форматі Д°. – Електрон. дані. – 2025. – № 3. – С. 38–42. – Режим доступу: <https://chl.kiev.ua/D0/Content/pdf/145.pdf>, вільний (дата звернення: 11.12.25). – Назва з екрана.

Чернявська, Л. Ментальне здоров'я жінок: українські бібліотеки у програмі збереження ментального здоров'я / Ліна Чернявська // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського / Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського [та ін.]. – Київ, 2025. – Вип. 76. – С. 208–229. – Бібліогр.: 24 назви. – Доступно також: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/npnbuimviv_2025_76_14.pdf.

Досліджено питання забезпечення комплексної психосоціальної підтримки громадян України за допомогою участі бібліотек у Всеукраїнській програмі ментального здоров'я «Ти як?». Проаналізовано досвід перетворення бібліотечних установ на центри психосоціальної підтримки людей у громадах.

Коваль, С. Бібліотечне краєзнавство – мирна зброя культурного фронту [Електронний ресурс] / Світлана Коваль, Аліна Михайлова // Б-ка у форматі Д°. – Електрон. дані. – 2025. – № 3. – С. 47–51. – Режим доступу: <https://chl.kiev.ua/D0/Content/pdf/145.pdf>, вільний (дата звернення: 11.12.25). – Назва з екрана.

Про діяльність Херсонської обласної бібліотеки для дітей імені Дніпрові Чайки на четвертому році війни.

Краєзнавство як пріоритет бібліотечної діяльності у воєнний час [Електронний ресурс] : метод. рек. / Одес. обл. універс. наук. б-ка ім. М. Грушевського ; [упоряд. Ю. С. Амельченко]. – Електрон. дані. – Одеса : [ООУНБ ім. М. Грушевського], 2025. – 7 с. – Режим доступу:

https://biblioteka.od.ua/wp-content/uploads/2025/06/AMELCHENKO_Krayeznavstvo-yak-priorytet-bibliotechnoyi-diyalnosti-u-voennyj-chas.pdf, вільний (дата звернення: 09.12.2025). – Назва з екрана.

Перунова, І. Краєзнавча діяльність Херсонської ОУНБ імені Олеся Гончара в умовах російсько-української війни / Ірина Перунова // Бібл. планета. – 2025. – № 3. – С. 16–19.

Секретна, Н. Краєзнавча робота дитячих бібліотек України у 1991–2011 роках [Електронний ресурс] / Надія Секретна // Б-ка у форматі Д°. – Електрон. дані. – 2025. – № 4. – С. 24–27. – Режим доступу: <https://chl.kiev.ua/D0/Content/pdf/146.pdf>, вільний (дата звернення: 21.02.26). – Назва з екрана.

Черненко, К. Г. Краєзнавство воєнної доби в науково-дослідній роботі відділу краєзнавчої літератури і бібліографії Одеської ОУНБ ім. М. С. Грушевського [Електронний ресурс] / Черненко Катерина Григорівна // Регіональні розвідки: історичні тенденції та сучасні виклики : матеріали краєзнав. толоки / круглого столу до 100-річчя проведення у Харкові Першої всеукр. краєзнав. конф., Харків, 28 трав. 2025 р. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка, Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна [та ін.]. – Електрон. дані. – Харків, 2025. – С. 123–127. – Бібліогр.: 11 назв. – Режим доступу: https://archive.org/details/20250826_20250826_0721/page/122/mode/2up, вільний (дата звернення: 09.12.2025). – Назва з екрана.

Х ювілейна Всеукраїнська школа методиста : [1–10 жовт. 2025 р., Нац. б-ка України ім. Ярослава Мудрого] / підгот. Валентина Здановська // Бібл. планета. – 2025. – № 4. – С. 36–38.

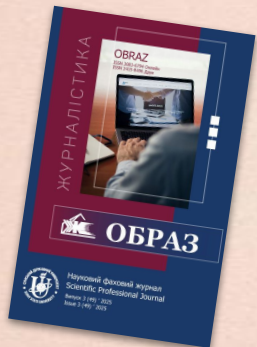
Формування читацької, інформаційної та медіакомпетентності

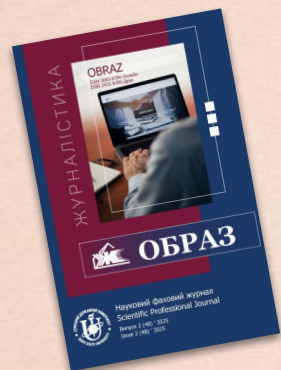
Барчан, О. Нові українські медіа як простір репрезентації книги в умовах війни / Барчан Олеся, Пушкар Максим // Образ. – 2025. – Вип. 3. – С. 138–148. – Бібліогр.: 10 назв. – Доступно також: <https://obraz.sumdu.edu.ua/index.php/journal/article/view/282>.

На основі аналізу найпопулярніших соціальних мереж YouTube, TikTok, Instagram, Telegram та цифрових літературних платформ з'ясовано особливості інструментів популяризації книги в умовах повномасштабної війни. Виявлено також медіаактивність видавництва, книгарень, книжкових блогерів, інфлюенсерів. Установлено сучасні популярні цифрові формати, що активують увагу читачів, інформують суспільство про сучасну українську книжкову продукцію, сприяють формуванню читацької культури.

Вовк, Н. С. Буктрейлер як ефективна форма інтеграції книжкової промоції в соціальні мережі / Н. С. Вовк, О. М. Хоміцька // Вісн. Харків. держ. акад. культури : зб. наук. пр. / Харків. держ. акад. культури ; за заг. ред. А. А. Соляник. – Харків : ХДАК, 2025. – Вип. 68. – С. 173–186 : іл. – Бібліогр.: с. 184–186. – Доступно також: <http://v-khsac.in.ua/article/view/349076>.

Кузнєцова, Н. Реалії читацьких практик користувачів-дітей НБУ для дітей [Електронний ресурс] : [соціол. дослідж. в б-ці] / Наталія Кузнєцова, Ольга Петренко // Б-ка у форматі Д°. – Електрон. дані. – 2025. – № 3. – С. 22–26. – Режим доступу: <https://chl.kiev.ua/D0/Content/pdf/145.pdf>, вільний (дата звернення: 11.12.25). – Назва з екрана.

Гоян, В. Відеобуктрейлер як освітня домінанта для медіафахівців / Гоян Віта, Гоян Олесь // Образ. – 2025. – Вип. 2. – С. 154–167. – Бібліогр.: 10 назв. – Доступно також: <https://obraz.sumdu.edu.ua/index.php/journal/article/view/265>.

Автори пропонують класифікацію відеобуктрейлерів, а також уточнюють позиції, які стосуються звукових, зображальних, змістових та форматворчих критеріїв створення відеобуктрейлерів.

Єрко, Г. Читацькі уподобання користувачів бібліотек Київщини [Електронний ресурс] / Галина Єрко, Наталія Паянок // Б-ка у форматі Д°. – Електрон. дані. – 2025. – № 4. – С. 16–23. – Режим доступу: <https://chl.kiev.ua/D0/Content/pdf/146.pdf>, вільний (дата звернення: 21.02.26). – Назва з екрана.

Фахівці КЗ КОР «Київська обласна бібліотека для дітей» у січні–вересні 2025 р. провели обласне соціологічне дослідження «Читацькі уподобання користувачів публічних бібліотек Київської області у період воєнного часу. ТОП-10 популярних книжок українських авторів», що мало на меті дослідити стан популярності читання у суспільстві на період воєнного часу та створити рейтинг десяти найпопулярніших книг українських авторів. У статті представлено результати дослідження.

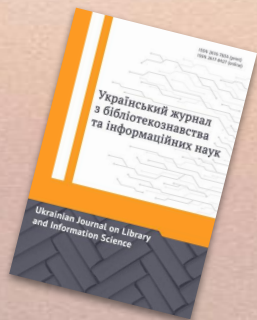
Ковач, І. Бібліотека стійкості: формат емоційного відновлення [Електронний ресурс] / Ірина Ковач // Б-ка у форматі Д°. – Електрон. дані. – 2025. – № 4. – С. 42–44. – Режим доступу: <https://chl.kiev.ua/D0/Content/pdf/146.pdf>, вільний (дата звернення: 21.02.26). – Назва з екрана.

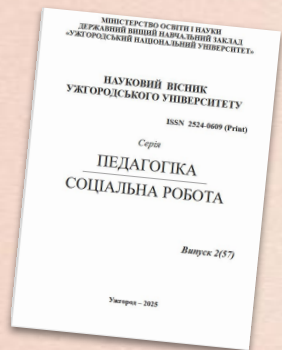
Про інклюзивний проєкт «З книжками контактуй – свій настрій рятуй!», спрямований на підтримку психічного здоров'я та розвиток емоційної грамотності дітей, реалізований відділом обслуговування дошкільників та читачів-учнів 1–4 класів Херсонської обласної бібліотеки для дітей імені Дніпрової Чайки.

Токарь, С. Популяризація книжки : [Електронний ресурс] : співпраця дит. б-ки з сучас. письменниками / Світлана Токарь // Б-ка у форматі Д°. – Електрон. дані. – 2025. – № 3. – С. 52–53 : іл. – Режим доступу: <https://chl.kiev.ua/D0/Content/pdf/145.pdf>, вільний (дата звернення: 11.12.25). – Назва з екрана.

Про досвід співпраці дитячої філії Новоукраїнської центральної бібліотеки Кіровоградської області з молодим письменником Миколою Кобренюком.

Бутенко, А. Роль бібліотек у формуванні інформаційної грамотності в умовах постправди / Андрій Бутенко // Укр. журн. з бібліотекознавства та інформ. наук. – 2025. – Вип. 16. – С. 98–108. – Бібліогр.: с. 105–107. – Доступно також: <http://librinfosciences.knukim.edu.ua/article/view/348073>.

Рюль, В. О. Дослідження медіаграмотності студентської молоді на Закарпатті / Вікторія Олександрівна Рюль // Наук. вісн. Ужгород. ун-ту : зб. наук. пр. Серія «Педагогіка. Соціальна робота» / Ужгород. нац. ун-т. – 2025. – Вип. 2 (57). – С. 174–177. – Бібліогр.: 6 назв. – Доступно також: <http://visnyk-ped.uzhnu.edu.ua/article/view/342801>.

Статтю присвячено дослідженню медіаграмотності студентської молоді на Закарпатті. Виокремлено компоненти та складові медіаграмотності та представлено результати власного двоетапного дослідження медіаграмотності студентської молоді регіону, проведеного шляхом анкетування за допомогою Google forms з подальшим аналізом даних в SPSS.

Tautkeviciene, G. Integration of Information Literacy Training across University / Tautkeviciene G., Augustiniene A. // University Library at a New Stage of Social Communications Development : conference proceedings / Ukrainian State University of Science and Technologies. – Electronic data. – Dnipro, 2025. – № 10. – P. 226–234. – Bibliography: p. 232–233. – Access mode: <https://unilibnsd.ust.edu.ua/article/view/343033>, free (date of request: 26.01.2026). – Screen Name. – Переклад назви: Впровадження навчання інформаційної грамотності в університеті.

Мета цієї статті – представити інтеграцію інформаційної грамотності в університетську програму навчання на всіх рівнях та надати уявлення про те, як штучний інтелект змінює пошук інформації та інформаційну поведінку.

Міжнародна співпраця

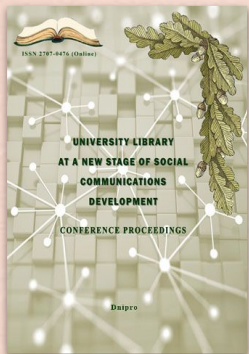
Дем'янюк, Л. Міжнародна суб'єктність Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського (2018–2025): управлінське бачення та стратегія Любові Дубровіної / Людмила Дем'янюк // Бібл. вісн. – 2025. – № 3. – С. 103–126. – Бібліогр.: 33 назви. – Доступно також: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bv_2025_3_10.

Цімох, О. Міжнародне співробітництво публічних бібліотек України у рамках культурної дипломатії в умовах російсько-української війни / Олександр Цімох // Укр. журн. з бібліотекознавства та інформ. наук. – 2025. – Вип. 16. – С. 245–258. – Бібліогр.: с. 254–257. – Доступно також: <http://librinfosciences.knukim.edu.ua/article/view/348157>.

Шемота, О. Міжнародне стажування у Литві: досвід, партнерство, перспективи [Електронний ресурс] / Ольга Шемота, Наталія Горбенко // Б-ка у форматі Д°. – Електрон. дані. – 2025. – № 4. – С. 36–41. – Режим доступу: <https://chl.kiev.ua/D0/Content/pdf/146.pdf>, вільний (дата звернення: 21.02.26). – Назва з екрана.

Про міжнародне стажування для українських бібліотекарів у Литві, яке відбулося наприкінці жовтня 2025 року. Програму організовано у межах співпраці Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого, ВГО Українська бібліотечна асоціація, Національної бібліотеки Литви імені Мартінаса Мажвідаса, Литовської бібліотечної асоціації за підтримки Міністерства культури Литовської Республіки.

Demianiuk, L. M. Main Vectors of International Integration of V. I. Vernadskyi National Library of Ukraine under Martial Law / Demianiuk L. M. // University Library at a New Stage of Social Communications Development : conference proceedings / Ukrainian State University of Science and Technologies. – Electronic data. – Dnipro, 2025. – № 10. – P. 9–17. – Bibliography: p. 15–16. – Access mode: <https://unilibnsd.ust.edu.ua/article/view/347618>, free (date of request: 26.01.2026). – Screen Name. – Переклад назви: Основні вектори міжнародної інтеграції Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського в умовах воєнного стану.

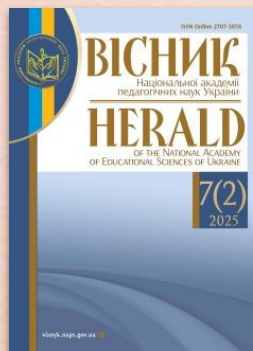
De Leon, M. J. Effectiveness of Library Consortium and the Challenges Encountered by Members of the Network of Calabarzon Educational Institution (NOCEI) / M. J. De Leon // University Library at a New Stage of Social Communications Development : conference proceedings / Ukrainian State University of Science and Technologies. – Electronic data. – Dnipro, 2025. – № 10. – P. 18–28. – Access mode: <https://unilibnsd.ust.edu.ua/article/view/343232>, free (date of request: 26.01.2026). – Screen Name. – Переклад назви: Ефективність бібліотечного консорціуму та виклики, з якими зустрічаються члени мережі освітніх закладів Калабарзон (NOCEI).

Бібліотечні консорціуми створюють з метою подолання фінансових та ресурсних обмежень окремих бібліотек. На Філіппінах бібліотечний консорціум мережі закладів освіти Калабарзона (NOCEI) сприяє покращенню доступу до ресурсів та послуг для своїх користувачів. У статті підбито підсумки опитування співробітників 38 установ, здійснено оцінку ефективності бібліотечного консорціуму NOCEI, визначено виклики, з якими стикаються установи, та проаналізовано відмінності в ефективності та викликах залежно від профілю організації.

Наукова діяльність

Інформаційно-аналітичний супровід психологічної науки у воєнний та повоєнний періоди України: презентація наукової продукції [Електронний ресурс] : наук. повідом. від. наук. інформ.-аналіт. супроводу освіти Держ. наук.-пед. б-ки України ім. В. О. Сухомлинського, НАПН України / Ольга Петрівна Лучанінова, Ярослав Валентинович Пилипчук, Генадій Васильович Міськов, Ольга Віталіївна Углова // Вісн. Нац. акад. пед. наук України = Herald of the National Academy of Educational Sciences of Ukraine : [електрон. журн.]. – Електрон. дані. – 2025. – Т. 7, № 2. – С. 1–11. – Бібліогр.: [8] назв. – Режим доступу: <https://visnyk.naps.gov.ua/index.php/journal/article/view/590>, вільний (дата звернення: 03.12.2025). – Назва з екрана.

Вплив упровадження результатів наукових досліджень: інформаційно-аналітичні тренди глобальної цифрової трансформації освіти, педагогіки і психології – IAT GDT, 2025 [Електронний ресурс] : міжнар. дослідн. партнерство від. наук. інформ.-аналіт. супроводу освіти Держ. наук.-пед. б-ки України ім. В. О. Сухомлинського, НАПН України, 2023–2025 рр. / Марина Львівна Росток, Ольга Петрівна Лучанінова, Юрген Кеберляйн-Керлер, Тетяна Сергіївна Бондаренко // Вісн. Нац. акад. пед. наук України = Herald of the National Academy of Educational Sciences of Ukraine : [електрон. журн.]. – Електрон. дані. – 2025. – Т. 7, № 2. – С. 1–11. – Бібліогр.: [30] назв. – Режим доступу: <https://visnyk.naps.gov.ua/index.php/journal/article/view/595>, вільний (дата звернення: 03.12.2025). – Назва з екрана.

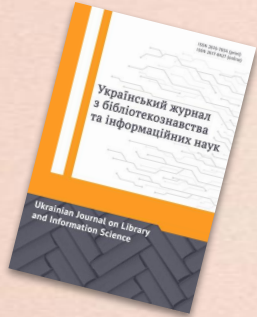
Матвійчук, Л. Колективні монографії Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського в галузі історико-культурної спадщини (2020–2025) як різновид науково-інформаційного джерела: методологічні аспекти / Лариса Матвійчук // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського / Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського [та ін.]. – Київ, 2025. – Вип. 76. – С. 65–93. – Бібліогр.: 30 назв. – Доступно також: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/npnbuimviv_2025_76_6.pdf.

Kazimi, P. F. Scientometric and Bibliometric Activities as Important Areas of Activities in University Libraries (On the methodology of studying and assessing scientific activity in Azerbaijan) / Kazimi P. F., Aghamirzayev A., Seyidli N. A. G. // University Library at a New Stage of Social Communications Development : conference proceedings / Ukrainian State University of Science and Technologies. – Electronic data. – Dnipro, 2025. – № 10. – P. 66–72. – Bibliography: p. 71. – Access mode: <https://unilibnsd.ust.edu.ua/article/view/348077>, free (date of request: 26.01.2026). – Screen Name. – Переклад назви: Наукометрична та бібліометрична діяльність як важливі напрями роботи університетських бібліотек (про методологію вивчення та оцінювання наукової діяльності в Азербайджані).

У статті вперше досліджено методологію, яку використовують в Азербайджані для визначення національного h-індексу, та зроблено оцінку її відповідність міжнародним стандартам. Проведено науково-теоретичний аналіз роботи, виконаної в 2023–2025 роках, та вперше надано рекомендації щодо підвищення ролі наукових бібліотек в оцінці наукової діяльності.

Проектна діяльність

Прокопенко, Л. Грантові проекти як засіб активізації інноваційної діяльності бібліотек / Людмила Прокопенко, Олена Каракоз, Владислав Касьян // Укр. журн. з бібліотекознавства та інформ. наук. – 2025. – Вип. 16. – С. 146–161. – Бібліогр.: с. 156–160. – Доступно також: <http://librinfosciences.knukim.edu.ua/article/view/348087>.

Мета статті – розкрити український та зарубіжний досвід реалізації грантових проектів і на цій основі запропонувати його перспективи як засіб активізації інноваційної діяльності бібліотек.

Рогульська, В. Бібліотека як простір культурного спротиву [Електронний ресурс] : проєкт «Письменник-воїн, слово-зброя» / Вікторія Рогульська // Б-ка у форматі Д°. – Електрон. дані. – 2025. – № 3. – С. 54–59 : іл. – Режим доступу: <https://chl.kiev.ua/D0/Content/pdf/145.pdf>, вільний (дата звернення: 11.12.25). – Назва з екрана.

Про проєкт «Письменник-воїн, слово-зброя», започаткований у січні 2023 р. у Хмельницькій обласній бібліотеці для дітей імені Т. Г. Шевченка з метою популяризації творчості сучасних українських письменників, які вимушені були відкласти комфортне життя та змінити зброю.

Чмир, Т. Будуємо світ можливостей [Електронний ресурс] / Тетяна Чмир // Б-ка у форматі Д°. – Електрон. дані. – 2025. – № 4. – С. 45–48. – Режим доступу: <https://chl.kiev.ua/D0/Content/pdf/146.pdf>, вільний (дата звернення: 21.02.26). – Назва з екрана.

Про проєкт євроклубу «Європейський простір» Хмельницької обласної бібліотеки для молоді «Разом із Європою будуємо світ можливостей», який спрямовано на роботу з молоддю та формування активної громадянської позиції через осмислення європейських цінностей.

Шестопал, І. Проєкт «Ти не один»: інформація, підтримка, можливості [Електронний ресурс] / Ірина Шестопал // Б-ка у форматі Д°. – Електрон. дані. – 2025. – № 4. – С. 28–32. – Режим доступу: <https://chl.kiev.ua/D0/Content/pdf/146.pdf>, вільний (дата звернення: 21.02.26). – Назва з екрана.

У 2025 році Благодійний фонд розвитку Національної бібліотеки України для дітей взяв участь у конкурсі проєктів програми «Єднання заради дії» та подав проєкт «Ти не один». Його мета – сприяти соціальній та емоційній адаптації дітей і підлітків із сімей ВПО через створення інклюзивного креативного простору для розвитку, навчання, спілкування та психологічної підтримки.

Шурубенко, О. Бібліотеки Чернігівщини: інновації в часи війни : [проєктна діяльність] / Ольга Шурубенко // Бібл. планета. – 2025. – № 3. – С. 19–21.

Маркетинг. Менеджмент

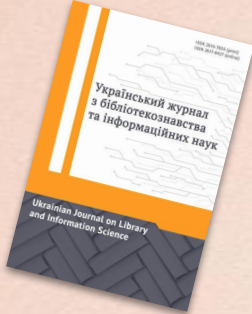
Кожем'яко, В. Маркетингові стратегії публічних бібліотек у цифрову епоху: порівняльний аналіз українського та закордонного досвіду / Володимир Кожем'яко // Цифрова платформа: інформ. технології в соціокультур. сфері. – 2025. – Т. 8, № 2. – С. 327–338. – Бібліогр.: с. 334–337. – Доступно також: <http://infotech-soccult.knukim.edu.ua/article/view/347882>.

Опанасенко, В. В. Брендинг як стратегія функціонування бібліотек в умовах соціокультурних та технологічних трансформацій / В. В. Опанасенко // Вісн. Харків. держ. акад. культури : зб. наук. пр. / Харків. держ. акад. культури ; за заг. ред. А. А. Соляник. – Харків : ХДАК, 2025. – Вип. 68. – С. 104–113. – Бібліогр.: с. 112–113. – Доступно також: <http://v-khsac.in.ua/article/view/349034>.

Опанасенко, В. Візуальний брендинг бібліотек: порівняльний аналіз українського та зарубіжного досвіду / Віктор Опанасенко // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського / Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського [та ін.]. – Київ, 2025. – Вип. 76. – С. 147–159. – Бібліогр.: 10 назв. – Доступно також: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/npnbuimviv_2025_76_10.pdf.

Для проведення порівняння практик візуального брендингу автором обрано шість бібліотек: три зарубіжні – Публічну бібліотеку м. Медісон, Публічну бібліотеку м. Сіетл, Публічну бібліотеку м. Буена-Віста, що у Сполучених Штатах Америки, і три українські – Одеську національну наукову бібліотеку, Публічну бібліотеку імені Лесі Українки та Наукову бібліотеку Львівського національного університету імені Івана Франка.

Шаповал, М. Зарубіжний досвід упровадження брендингових стратегій у бібліотеки культурно-мистецьких закладів вищої освіти / Максим Шаповал // Укр. журн. з бібліотекознавства та інформ. наук. – 2025. – Вип. 16. – С. 217–232. – Бібліогр.: с. 229–231. – Доступно також: <http://librinfosciences.knukim.edu.ua/article/view/348149>.

Янчуков, О. Формування позитивного іміджу сучасної бібліотеки в Україні: чинники, функції, медіаконтент / Олександр Янчуков // Укр. журн. з бібліотекознавства та інформ. наук. – 2025. – Вип. 16. – С. 87–96. – Бібліогр.: с. 94–95. – Доступно також: <http://librinfosciences.knukim.edu.ua/article/view/348068>.

Биркович, Т. І. Особливості управління бібліотекою як соціальним інститутом: соціокультурні аспекти / Биркович Тетяна Іванівна // Вісн. Нац. акад. керів. кадрів культури і мистецтв. – 2025. – № 2. – С. 10–18. – Бібліогр.: 18 назв. – Доступно також: <https://journals.uran.ua/visnyknakkkim/article/view/338810>.

Химиця, Н. О. Results-Based Management як інструмент оптимізації організаційної культури бібліотечної установи / Н. О. Химиця, Д. Ю. Єндик // Вісн. Харків. держ. акад. культури : зб. наук. пр. / Харків. держ. акад. культури ; за заг. ред. А. А. Соляник. – Харків : ХДАК, 2025. – Вип. 68. – С. 148–162 : іл. – Бібліогр.: с. 159–162. – Доступно також: <http://v-khsac.in.ua/article/view/349069>.

Дослідження спрямоване на виявлення ключових бар'єрів і чинників, які впливають на готовність персоналу до впровадження Results-Based Management (RBM; управління, ґрунтованого на результатах), а також формування плану дій із покроковими етапами оптимізації культури, що підвищують адаптивність, прозорість і стійкість бібліотеки.

Бібліотечний простір

Румик, Д. Бібліотечний медіапростір: теоретичний аспект / Дмитро Румик // Бібл. вісн. – 2025. – № 4. – С. 61–70. – Бібліогр.: 21 назва. – Доступно також: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bv_2025_4_15.

Мета статті – на основі аналізу внутрішньої сутності поняття «медіапростір» сформулювати визначення поняття «бібліотечний медіапростір» як складне явище певної упорядкованої конфігурації.

Сідина, О. Гібридний бібліотечний простір у метавсесвіті: стратегії інтеграції фізичних та цифрових сервісів / Олександр Сідина // Цифрова платформа: інформ. технології в соціокультур. сфері. – 2025. – Т. 8, № 2. – С. 415–429. – Бібліогр.: с. 425–428. – Доступно також: <http://infotech-soccult.knukim.edu.ua/article/view/347942>.

Мета статті – концептуалізація та аналіз стратегій інтеграції фізичних і цифрових сервісів бібліотеки в метавсесвіті. Запропоновано комплексну модель трансформації бібліотеки в метавсесвіті, що складається з п'яти взаємопов'язаних стратегій інтеграції, які охоплюють усі аспекти функціонування бібліотеки: екосистемну взаємодію, розширений AR-контент, імерсивне середовище, гібридний супротив і відкриту архітектуру. Удосконалено поняття «гібридний бібліотечний простір» через адаптацію до контексту метавсесвіту з урахуванням таких характеристик, як багатовимірність, інтероперабельність, імерсивність і критична роль бібліотекаря-навігатора. Визначено й структуровано фундаментальні суперечності гібридизації бібліотечного простору в метавсесвіті.

Сідина, О. Фігівальний простір як інструмент розвитку та антикризового управління сучасною бібліотекою / Олександр Сідина // Укр. журн. з бібліотекознавства та інформ. наук. – 2025. – Вип. 16. – С. 162–174. – Бібліогр.: с. 170–173. – Доступно також: <http://librinfosciences.knukim.edu.ua/article/view/348117>.

Метою статті є дослідження потенціалу фігівального (від англ. physical + digital) бібліотечного простору як інструменту антикризового управління і стратегічного розвитку бібліотеки в умовах цифрової трансформації.

Соколов, В. Модульні бібліотеки: переваги та перспективи використання / Віктор Соколов // Бібл. вісн. – 2025. – № 3. – С. 55–72 : іл. – Бібліогр.: 23 назви. – Доступно також: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bv_2025_3_7.

Метою статті є висвітлення розвитку, особливостей діяльності модульних бібліотек, специфіки їхнього функціонування, з'ясування ролі «нетрадиційних» установ у трансформації соціокультурної діяльності бібліотек, зокрема в умовах воєнного стану в Україні.

Бібліотечна професія. Бібліотечні кадри

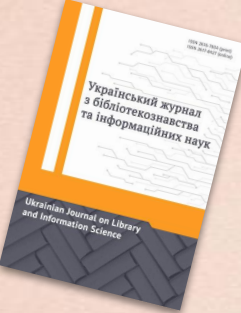
Віданість бібліотечній справі: до ювілею професорки Тетяни Новальської / підгот. Таїсія Ківшар // Бібл. планета. – 2025. – № 4. – С. 38–40.

Гайван, А. Трансформація професійної ідентичності бібліотекаря в умовах впровадження штучного інтелекту / Андрій Гайван // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського / Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського [та ін.]. – Київ, 2025. – Вип. 76. – С. 313–329. – Бібліогр.: 19 назв. – Доступно також: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/npnbuimviv_2025_76_19.pdf.

Мета дослідження – визначити вплив штучного інтелекту (ШІ) на професійну ідентичність бібліотекарів та ключові компетентності в сучасних умовах.

Загуменна, В. «Інформаційно-бібліографічна евристика» як інтегральна освітня компонента у підготовці фахівців спеціальності «Бібліотечна, інформаційна та архівна справа» / Віра Загуменна, Данило Кузьменко // Укр. журн. з бібліотекознавства та інформ. наук. – 2025. – Вип. 16. – С. 191–202. – Бібліогр.: с. 199–201. – Доступно також: <http://librinfosciences.knukim.edu.ua/article/view/348146>.

Клименко, О. Особливості організації заходів із підвищення кваліфікації бібліотечних працівників в умовах воєнного стану в Україні / Оксана Клименко, Тетяна Новальська, Олена Сокур // Укр. журн. з бібліотекознавства та інформ. наук. – 2025. – Вип. 16. – С. 234–244. – Бібліогр.: с. 241–243. – Доступно також: <http://librinfosciences.knukim.edu.ua/article/view/348155>.

Метою статті є виявити особливості організації заходів із підвищення кваліфікації бібліотекарів у Національній бібліотеці України імені В. І. Вернадського в умовах воєнного стану.

Марчак, О. Cybrarian: глибока трансформація професійної ідентичності бібліотекаря в цифрову еру / Олександр Марчак // Цифрова платформа: інформ. технології в соціокультур. сфері. – 2025. – Т. 8, № 2. – С. 405–414. – Бібліогр.: с. 413. – Доступно також: <http://infotech-soccult.knukim.edu.ua/article/view/347941>.

Cybrary (від англ. cyber + library) – це оновлена версія бібліотеки, де надають бібліотечні ресурси та послуги відповідно до логіки кіберсередовища.

Термін «cybrarian» (український неологізм та відповідник – «кібраріан») позначає бібліотекарів, які спеціалізуються на використанні інтернету й онлайн-ресурсів для управління, пошуку та поширення інформації. Мета статті – проаналізувати глибоку трансформацію професійної ідентичності бібліотекаря в умовах цифрової епохи, зумовленої переходом від традиційної бібліотеки до віртуальної (cybrary). Дослідження зосереджене на вивченні нового профілю фахівця – «кібраріана» – за допомогою визначення його ключових ролей, функцій та необхідних компетенцій.

Марчак, В. Професійна ідентичність бібліотекаря-дослідника в університетських бібліотеках США в умовах нових викликів відкритої науки / В'ячеслав Марчак, Олександр Марчак // Укр. журн. з бібліотекознавства та інформ. наук. – 2025. – Вип. 16. – С. 204–216. – Бібліогр.: с. 213–215. – Доступно також: <http://librinfosciences.knukim.edu.ua/article/view/348148>.

Метою статті є аналіз трансформації професійної ідентичності фахівців бібліотек ЗВО США від традиційної ролі «хранителя знань» до інноваційної ролі бібліотекаря-дослідника (research librarian) і «драйвера науки» під впливом викликів відкритої науки.

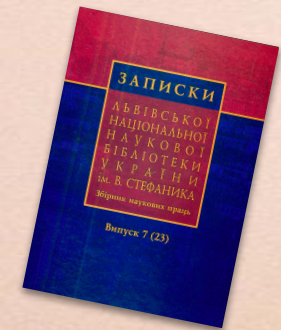
Мудроха, В. Підвищення фахового рівня інформаційно-бібліотечних працівників Львівської національної наукової бібліотеки України імені В. Стефаника / Валентина Мудроха, Наталія Прокопенко // Зап. Львів. нац. наук. б-ки України ім. В. Стефаника : зб. наук. пр. / Львів. нац. наук. б-ка України ім. В. Стефаника. – Львів, 2025. – Вип. 17 (33). – С. 113–129. – Бібліогр.: 16 назв. – Доступно

також:

https://www.lsl.lviv.ua/index.php/uk/fahovi-vydannya/zapysky-lnnbu-im-v-stefanyka/zp2025/zp2025_valentyna_mudrokha_nataliia_prokopenko/.

Найщиріші, найпривітніші побажання : [привітання з ювілеєм Ларисі Дмитрівні Березівській – історички, педагогу, бібліотекознавцю, д-ру пед. наук, проф., акад. НАПН України, заслуженому діячу науки і техніки України, директору ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського від колективу б-ки] // Освіта і сусп-во. – 2025. – № 5 (верес.–жовт.). – С. 35. – Доступно також:

https://naps.gov.ua/uploads/files/press/ois/2025/ois5_2025.pdf.

Опанасенко, В. Бібліотека і бібліотекарі у кінематографі: образ і стереотипи / Віктор Опанасенко // Укр. журн. з бібліотекознавства та інформ. наук. – 2025. – Вип. 16. – С. 51–71 : іл. – Бібліогр.: с. 67–70. – Доступно також: <http://librinfosciences.knukim.edu.ua/article/view/348058>.

Мета статті – з'ясувати сутність візуалізованих образів бібліотеки, бібліотекарів у кінематографі, розкрити специфіку та чинники їх творення, перспективи напрацювання позитивного іміджу.

Galih, A. P. The Relationship Between Attitude, Research Data Service, and Data Quality: A Study in Indonesian State Higher Education Institutions' Libraries / Galih A. P., Hajdu Barát Á. // University Library at a New Stage of Social Communications Development : conference proceedings / Ukrainian State University of Science and Technologies. – Electronic data. – Dnipro, 2025. – № 10. – P. 156–164. – Bibliography: p. 162–163. – Access mode: <https://unilibnsd.ust.edu.ua/article/view/347270>, free (date of request: 26.01.2026). – Screen Name. – Переклад назви: Взаємозв'язок між ставленням бібліотекарів до роботи, службою обробки дослідницьких даних та якістю даних: дослідження в бібліотеках державних закладів вищої освіти Індонезії.

Мета статті – дослідити послуги з обробки наукових дослідницьких даних, що їх надають в індонезійських академічних бібліотеках, та оцінити ставлення бібліотекарів, які є членами Індонезійського форуму бібліотек закладів вищої освіти (FPPTI), до роботи.

Шкіцька, І. Модернізація програм підготовки бібліотечних фахівців у відповідь на виклики сьогодення / Ірина Шкіцька // Вісн. Кн. палати. – 2025. – № 9. – С. 3–10. – Бібліогр.: 12 назв. – Доступно також: <http://visnyk.ukrbook.net/article/view/343013>.

Zhovnir, M. M. From Mediation to Mentoring: Semantic Evolution of the Lexeme Librarian. Based on Materials from the General Regional Annotated Corpus (GRAC) / Zhovnir M. M., Bondar N. V., Bolotnikova A. P. // University Library at a New Stage of Social Communications Development : conference proceedings / Ukrainian State University of Science and Technologies. – Electronic data. – Dnipro, 2025. – № 10. – P. 262–275. – Access mode: <https://unilibnsd.ust.edu.ua/article/view/348248>, free (date of request: 26.01.2026). – Screen Name. – Переклад назви: Від посередництва до наставництва: семантична еволюція лексеми «бібліотекар». На матеріалах Генерального регіонального анотованого корпусу (ГРАК).

Мета статті – цілісно проаналізувати значеннєві трансформації лексеми «бібліотекар», особливості її інтерпретації у словниковому реєстрі й дискурсі. Опрацювання теоретичного матеріалу та джерельної бази дало змогу вибудувати й зіставити лексико-семантичні поля лексем «бібліотекар» / «педагог», показати їхні значеннєві перетини – лінгвальне відображення трансформованого у свідомості мовців та інтерпретованого під впливом присутніх об'єктивних / суб'єктивних інтра- й екстралінгвальних чинників уявлення про бібліотекаря. Результати дослідження переконують в тому, що розуміння поняття «бібліотекар» зміщується від посередництва в парадигмі «інформація – читач» до наставництва, курування, тьюторства, навчання, активного долучення до організації культурно-освітнього процесу.

Видавнича справа. Преса

Шлапак, Ю. Інституційна підтримка книговидання: українські реалії і досвід країн Балтії / Юлія Шлапак, Галина Булахова // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського / Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського [та ін.]. – Київ, 2025. – Вип. 76. – С. 160–177. – Бібліогр.: 17 назв. – Доступно також: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/npnbuimviv_2025_76_11.pdf.

Розглянуто питання книговидання в Україні як важливого чинника розвитку освіти, збереження мови, національної ідентичності. Наголошено на важливості книг і читання в контексті формування світогляду, збереження, трансляції й переосмислення культурної спадщини та історичного досвіду. Схарактеризовано Український інститут книги (УІК) як державну установу при Міністерстві культури та стратегічних комунікацій України, покликану насамперед формувати державну політику в книжковій сфері, провадити промоцію книгочитання в Україні, підтримувати книговидавничу справу, стимулювати перекладацьку діяльність, популяризувати українську літературу за кордоном. Проведено короткий огляд установ, аналогічних УІК, у країнах Балтії.

Жуковська, Н. Медіависвітлення війни в Україні в польському інформаційному просторі: дискурс та аналіз / Наталія Жуковська // Вісн. Кн. палати. – 2025. – № 9. – С. 47–52. – Бібліогр.: 9 назв. – Доступно також: <http://visnyk.ukrbook.net/article/view/343040>.

Адреса бібліотеки:

Україна, 04060,
м. Київ, 60,
вул. М. Берлінського, 9

Тел./факс:

+380(44) 239-11-03

Вебпортал:

<http://dnprb.gov.ua/ua/>

E-mail:

dnprb.naes@gmail.com (для офіційних звернень),

dovidka_dnprb@i.ua (для довідок),

fond.dnprb@ukr.net (послуги для віддалених користувачів)

Підготувала головний бібліотекар відділу зберігання фонду, обслуговування користувачів і соціокультурної діяльності **А. І. Рубан**

Відповідальна: завідувач відділу зберігання фонду, обслуговування користувачів і соціокультурної діяльності **О. Б. Бондарчук**